

Kangasniemi
SE ON SE PAIKKA

MUUTOS

TALOUSARVIO 2020
JA
TALOUSSUUNNITELMA
2021-2022

Sisällys

1.	JOHDANTO	3
2.	KANGASNIEMEN KUNTASTRATEGIA 2017 – 2021.....	10
3.	TALOUSARVION SITOVUUSTASO.....	14
4.	KÄYTTÖTALOUSOSA	15
4.1.	VALTUUSTON ASETTAMAT SITOVAT TALOUDELLISET TAVOITTEET 2020 VASTUUALUEITTAIN, SITOVUUSTASO: BRUOTTOMÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT	16
4.2.	HALLINTOKUNTIEN TALOUSARVIOT JA TULOSKORTIT.....	18
4.2.1.	HALLINTOPALVELUT	18
4.2.2.	SIVISTYSTOIMEN PALVELUT.....	23
4.2.3.	TEKNISET PALVELUT.....	35
5.	KUNTAKONSERNI.....	44
6.	TUOSLASKELMA	47
7.	RAHOITUSLASKELMA	51
8.	TALOUSSUUNNITELMA.....	54
9.	INVESTOINNIT	57

1. JOHDANTO

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Yleiset näkymät kuntataloudessa

Kuntatalouden nykytilaan ovat johtaneet sekä valtakunnalliset että kunnista itsestään johtuvat tekijät. Keskeisinä syinä syntyvyyden aleneminen, ikääntyneiden kaksinkertaistuminen, työikäisen väestön väheneminen ja valikoiva muuttoliike. Siihen voi lisätä vielä tekemättä jääneet uudistukset kuten sote-uudistuksen sekä valtionosuuksien leikkaukset.

Kuntien verotulojen kehitystä on menneinä vuosina voinut ennakoida suhteellisen hyvin. Yllätyksiä on ennenkin tullut, mutta Kangasniemellä ne ovat olleet positiivisia. Nyt ennustettavuutta vaikeuttavat kilpailukyky sopimus, tulorekisterin käyttöönotto ja verokortti uudistus, joka on tuonut rytmihäiriön verotilityksiin. Kiky-säästöt vähennettiin kuntien tuloista kasvattamalla verovähennyksiä ja leikkaamalla valtionosuuksia. Nämä valtionosuusleikkaukset ja verovähennykset ovat edelleen voimassa, vaikka kiky:n menosäästöt, kuten esim. lomarahaleikkaukset, ovat kohta lakaneet vaikuttamasta. Muutokset palkansaajien ennakonpidätyksessä näkyvät merkittäväällä tavalla kuntien verokertymässä.

Kunnan talouden tasapainottaminen edellyttää ennakoivaa päätöksentekoa ja rakenteellisia muutoksia palveluihin. Emme elä enää menneisyydessä vaan teemme tulevaisuutta niillä reunaehdoilla, joita väestörakenteen muutos ja kuntatalous asettavat.

Haasteet kunnan taloudessa

Kangasniemen kunnan suurin haaste kuntataloudessa yleisten kuntataloustekijöiden lisäksi on käsistä karanneet Essoten kulut. Ns. oman toiminnan osalta, siis muut kuin Essote, kunta pysyy budjetissa vuonna 2019 ja tulevaisuuden näkymät ovat tältä osin ennustettavissa ja hallittavissa omin päätöksin.

Talouden tasapainottamiseksi korotettiin tulo- ja kiinteistöveroja. Ilman muita toimenpiteitä tulisi tulos olemaan alijäämäinen sekä vuona 2020 että suunnitelmavuosina 2021-22. Vuotta 2019 ennustetaan 1,5 M€ alijäämäiseksi.

Kunnan talouden kokonaisuutta kuvaa käyttötalouden kireys ja investointitarpeet. Kunnan jo ennestään suuri lainamäärä edellyttää, että investoinnit voivat vuositasolla olla korkeintaan poistojen suuruiset. Poistot ovat noin 1,6 M€. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että joka vuosi jää korjausvelkaa ja kunnan elinvoiman kannalta tärkeitä investointeja joudutaan siirtämään. Käyttötalouden kireys ei kuitenkaan mahdollista tällä hetkellä muuta. Tavoitteena onkin päästä taloussuunnitelmavuosina yli nolla tuloksen.

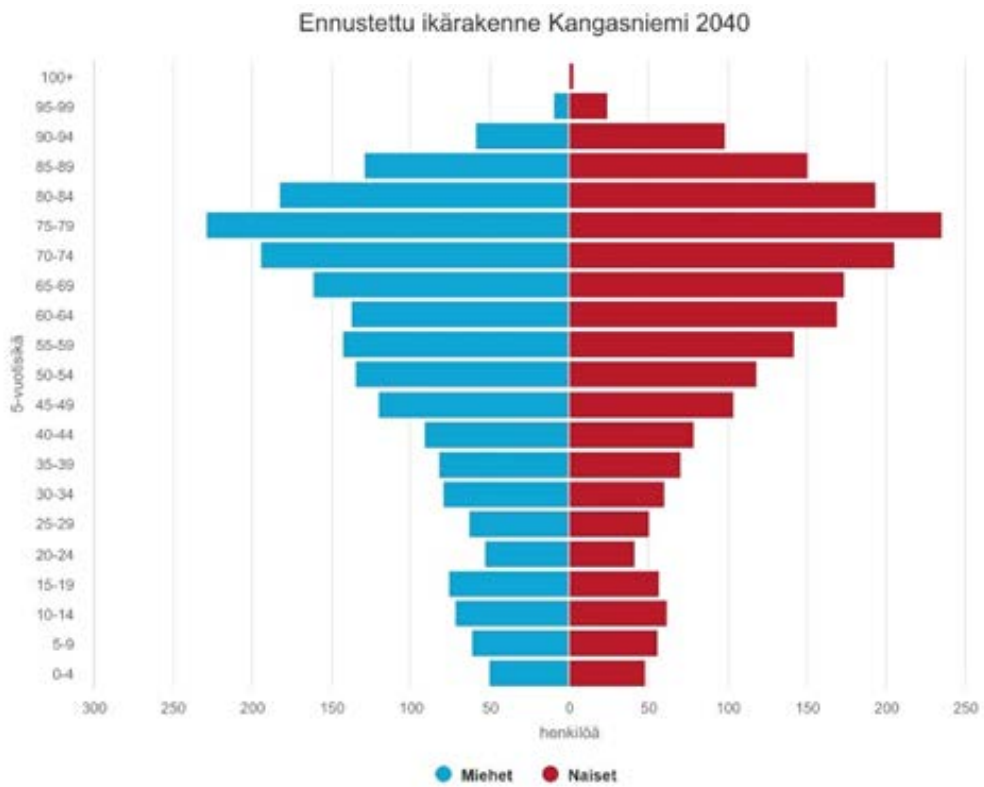
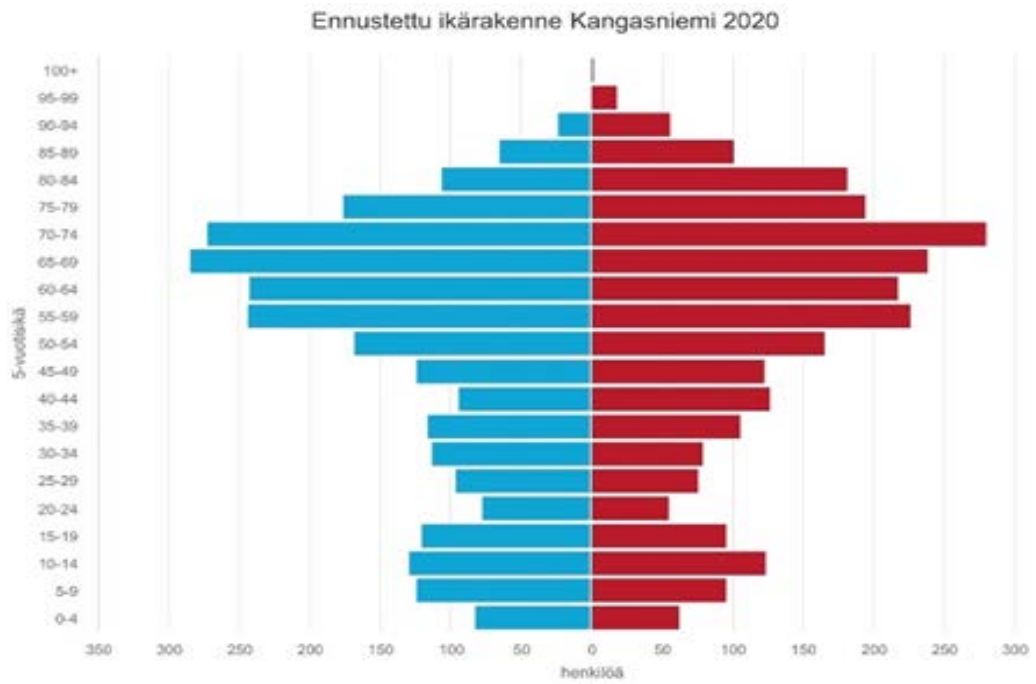
Kunnan tulee tehdä tarvittavat kipeätkin päätökset talouden pitämiseksi kunnossa ja samalla varmistaa tehokkaat ja laadukkaat palvelut. Tarvitsemme yhteisymmärryksessä tehtyjen päätösten toteuttamiseksi talouden tasapainottamiseksi. Kulujen karsiminen edellyttää myös pureutumista palvelurakenteeseen. Tämä tulee näkymään, sekä Essoten tarjoamissa palveluissa, että kunnan omissa palveluissa. Onkin rehellisesti mietittävä mihin meillä on varaa.

Kunnan merkittävin elinvoiman ylläpitäjä elinkeinoelämä on osoittanut vahvuutensa. Merkittäviä ponnistuksia vuosikymmenien aikana, mutta myös aivan viime aikoina. Kunnan elinkeinoelämän monipuolisuus on ollut sen vahvuus. Eteenpäin meno on tuonut uusia työpaikkoja. Työllisyys on kohennut hyvää vauhtia, mutta työllisyyden kasvu ei yksinään vahvista kunnan veropohjaa, koska samalla työikäisten määrä supistuu eläköitymisen seurauksena.

Työllisyydenhoitoa organisoidaan uudelleen siten, että kunta ottaa jatkossa suuremman vastuun toiminnan järjestämisestä. Tavoitteena on ollut löytää työllistämisestä 100 000 euron säästöt vuositasossa. Tähän valmisteluun ja tavoitteisiin pohjautuen kunta lakkauttaa avustuksen Myrskylyhty ry:lle ja vähentää Kangasniemen Työttömät ry:lle suunnattua avustusta. Kunta suuntaa työllistämiseen tarkoitettuja palkkarahoja työllisyydenhoidon organisointiin ja tiivistää hallinnonalojen yhteistyötä ja pyrkii entistä vahvemmin tarjoamaan mahdollisuuksia erilaisiin työkokeiluihin ja kuntouttavaan työtoimintaan. Yhteistyö paikkakunnan yritysten ja yhdistysten kanssa on avainasemassa työllisyydenhoidossa ja jo käynnissä olevat hankkeet sekä Mikkelin kanssa yhdessä haettu työllisyyden kuntakokeilu edesauttavat tavoitteiden saavuttamisessa. Kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan työllisyysstrategian vuodelle 2020, jonka pohjalta työllisyydenhoitoa toteutetaan.

Kangasniemen asukasmäärä ei ole laskenut oleellisesti muuttoliikkeen myötä. Tuleville vuosille ennustetaan positiivisia lukuja. Asukasmäärän väheneminen on ollut seurausta syntyvyyden ja kuolleisuuden suuresta erosta. Syntyneiden määrä on vuositasolla alle 30 ja sen ennustetaan olevan tulevaisuudessa jopa alle 20. Kunnan talouden ja tarvittavan palvelurakenteen suurin

haaste on ikä- ja väestörakenteen muutos. Vuonna 2040 ennustetaan kunnan asukaista olevan 48 % yli 65-vuotiaita.

Lähde: Kuntaliitto

Vuoden 2020 talousarvion valmistelu

1. Kunnanvaltuusto on vahvistanut 28.10.2019 kokouksessaan kunnan veroprosentit vuodelle 2020. Korotetuilla veroprosenteilla haetaan n. 680 t euron kasvua verorahoitukseen. Korotusten jälkeen kunnan **verotulojen** arvioidaan kasvavan vuoden 2019 talousarvioon verrattuna 3,4 %.
Talousarvion 2020 valmisteluun on luonut epävarmuutta vuoden 2019 verotilitysten vaje, mikä johtuu tulorekisteristä ja verokorttiuudistuksesta. Kuntaliitto on arvioinut n. 500 milj. euron vajetta verotilityksissä, Kangasniemen tilitysten vaje on arvioitu n. 433 t€, mikä tilitetään osittain v. 2020 aikana kunnalle.

Vuoden 2020 valtionosuuksien kasvu on 3 % verrattuna v. 2019 talousarvioon.

Valtionosuuksista tilitetään 237 milj. € kunnille jo v. 2019 kompensationsa vuosien 2019-2022 kustannustenjaon tarkistuksista, jotta kiky-lomarahaleikkaus ei leikkaisi valtionosuutta kahteen kertaan. Kangasniemen kunnan osuus tästä on n. 237 t€, mikä vähentää v. 2020 valtionosuutta.

2. **Palkkamenot ovat muutosbudjetissa 6,2 milj. euroa, kasvua v. 2019 budjettiin on 0,2 %.** Kunta-alan sopimus on voimassa maaliskuun 2020 loppuun saakka.
3. **Kunnan toimintakate on 36,8 milj. euroa. Kate on 4,7 % suurempi kuin vuoden 2019 budjetissa.**
Toimintatuotot kasvavat 2,8 %.
Vuosikatetta kertyy muutostalousarvion mukaan 1,5 milj. euroa, ja suunnitelman mukaisia poistoja kertyy 1,6 milj. euroa, joten alijäämäksi muutostalousarvioesityksessä 2020 muodostuu n. 0,1 milj. euroa.

Muutosbudjettiin ei ole kirjattu henkilöstömenojen vähennystä 75 000 euroa taloudenohjausjärjestelmässä olevasta sivukulujen laskentaongelmasta johtuen. Henkilöstömenojen vähennys huomioituna alijäämäksi muodostuu muutosbudjetissa 30 000 euroa.
Palkkojen määrärahavajetta ei saa käyttää muihin toiminnan menoihin.

Sivukulujen laskentaongelmasta johtuen muutosbudjetissa olevissa 16.12.2019 valtuuston hyväksymissä vastuualuemäärärahoissa on eroja, jotka eivät ole olennaisia. Myös Essote-vuokriin tulevia mahdollisia muutoksia ei ole huomioitu muutosbudjetissa, koska niistä sovitaan myöhemmin.

4. Kunnan lainakanta on talousarviossa 21,7 milj. euroa
5. Talousarvion suurimmat riskit talouden tasapainon näkökulmasta:
 - o Verotulojen kertymään liittyy epävarmuutta ja erityisesti vuoden 2019 tilitysvaje vaikuttaa vuoden 2020 kertymiin.

- o Sosiaali- ja terveystalouden kustannukset perustuvat Essote-talouden arvioluonnokseen. Kuntalaskutuksen lähtökohtana on vuoden 2019 toteumaennuste lisätynä 1 %:n korotuksella. Vuosittainen kuntakohtainen lopullinen talouden toteuma selviää vasta seuraavan vuoden helmikuussa, jolloin Essoten edellisen vuoden laskutus voidaan saattaa perussopimuksen mukaiseksi.

Essote-kuntayhtymän laskutus perustuu kaikki sosiaali- ja terveystalouden siirtäneille jäsenkunnalle määriteltyyn perussopimuksen 18 §:n mukaiseen jakoperusteeseen vuodesta 2020 seuraavasti:

- 16 % kuntien asukasluvun mukaisesti
- 50 % aiheuttamisperiaatteella tilikauden toteutuneiden kulujen mukaisesti
- 34 % vuonna aiheuttamisperiaatteella laskettuna kolmen viimeisen vuoden tilikausien (2016-2018) toteutuneiden kulujen mukaisesti

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talouden tasapainottamiseksi on yhdessä henkilöstön ja henkilöstöjärjestöjen kanssa käyty YT-menettely, jotka päättyivät 17.12.2019. Neuvottelutulos sisältää pitkävaikutteisia rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia ja uudistuksia, jotka johtavat tehtävien ja työmäärän vähenemiseen. Henkilöstömenoja vähennetään siten, ettei vaaranneta asiakasturvallisuutta ja lakisääteisten palvelujen järjestämistä ja tuottamista, mutta ne edellyttävät kaikkien kunnan toimintojen ja tehtävien läpikäyntiä ja laajaa uudelleenorganisointia. Tavoitteen saavuttaminen merkitsee virkojen ja toimien lakkauttamisia, henkilöstön irtisanomisia ja vapaaehtoisia virka- ja työvapaita. Pääsääntöisesti säästöt saavutetaan määräaikaisten työsuhteiden ja eläköitymistien kautta. Talouden tasapainottamistoimenpiteet, joilla ei ole henkilöstövaikutuksia

Talouden tasapainottamisen lähtökohtana oli, että pysyvillä toimenpiteillä kunnan omassa palvelutoiminnassa talouden tasapainottamisella tavoitellaan yhteensä 1,5 milj. euron kokonaisvaikutusta. Henkilöstöön kohdistuvien toimenpiteiden, eli henkilöstömenojen tavoiteltava osuus on 0,5 milj. euroa.

Kunnanvaltuusto päätti kunnallisverojen sekä kiinteistöverojen korotuksista, joista vuositulosta saadaan 686 000 euron lisätulo, lisäksi vuokrien, maksujen ja taksojen korotuksilla haetaan lisätuloja. Kunnan jakamien avustusten määrää on vähennetty, mm. työllisyyspalveluiden uudistuksella. Lisäksi kunnan omaisuutta on kartoitettu siten, että niiden myynnillä haetaan kertaluontoisia tuottoja sekä säästöjä kiinteistöjen ylläpitokustannuksista. Kunnanhallitus on käynnistänyt omaisuuden kartoituksen ja myynnin siten, että vuoden 2020 aikana tuottoa saavutetaan 120 000 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet, joilla on henkilöstövaikutuksia

Henkilöstövaikutukset koko kunnan osalta vuosina 2020-2025 on yhteensä 18,5 henkilötyövuotta. Lisäksi neuvottelutulos edellyttää palkkamenoihin 75 000 euron säästöjä henkilökunnan vapaaehtoisilla palkattomilla vapailta tai lomarahojen vaihtamisella vapaaksi. Jos säästöjä ei saavuteta, säästö haetaan henkilöstön lomautuksilla.

Hallintopalveluihin kohdistuvat henkilöstövaikutukset

Kunnan hallintopalveluiden uudelleenjärjestäminen, vaikutus 4 henkilötyövuotta vuosina 2020-2023 (tehtävien ulkoistaminen, eläköitymiset ja viran lakkauttaminen)

Sivistys- ja hyvinvointiin kohdistuvat henkilöstövaikutukset

Otto Mannisen ja Äkryn koulujen lakkauttaminen, vaikutus 3,5 henkilötyövuotta vuonna 2020 (kokonaisvaikutus 5 henkilötyövuotta, sisältäen teknisen toimen) (määräaikaisuudet ja eläköitymiset)

Sivistystoimen uudelleenjärjestelyt, vaikutus vuosien 2020-2025 aikana 6,5 henkilötyövuotta (määräaikaisuudet, eläköitymiset)

Tekniseen toimeen kohdistuvat henkilöstövaikutukset

Teknisen toimen uudelleenjärjestelyt, vaikutus 4,5 henkilötyövuotta vuosina 2020-2022 (toimen lakkauttaminen, tehtävän täyttäminen sisäisesti, työjärjestelyt, eläköityminen)

Hallintosäännön muutokset ja koko kunnan palvelu- ja hallintorakenteen tarkastelu

Talouden tasapainottamistoimenpiteissä, joilla on henkilöstövaikutuksia, on myös vaikutusta kunnan nykyiseen hallintosäntöön. Se tuleekin päivittää vastaamaan tulevaa hallintorakennetta ja varmistaa, että se on ajantasainen. Hallintosäntö tullaan päivittämään vuoden 2020 aikana siten, että tavoiteorganisaatio voidaan päivittää alkamaan 1.1.2021.

Talousarvion yleiskuvaus:

Talousarvio jakaantuu neljään osaan:

- käyttötalousosa
- investointiosa
- tuloslaskelmaosa
- rahoitusosa

Käyttötalousosa on laadittu palvelualueittain. Valtionosuudet ovat pääosin keskitetyt tuloslaskelmaosassa. Käyttötalousosaan valtuusto myöntää määrärahat ja asettaa tavoitteet palvelualueittain.

Talousarviossa 2020 on esitetty Hallintopalveluiden vastuualueella sosiaali- ja terveystalouden ostot Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymältä (ESSOTE) 25,0 milj. euroa.

Talousarviokirja sisältää kunnan strategian valtuustokaudelle 2017-2021 sekä strategiasta johdetut hallintokunta-kohtaiset vastuualue- ja tavoitteet, joiden alapuolella on henkilöstö- ja suoritustiedot sekä toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate talousarviovuodelle 2020 sekä taloussuunnitelmavuosille 2021-2022.

Hallintokunta-kohtaisista tavoitteista lautakunnat ovat valinneet valtuustotason sitovat tavoitteet, jotka on esitetty tulokorteilla lihavoidulla teksteillä.

Vertailutietoina on esitetty tilinpäätös 2018 ja talousarvio 2019 määrärahat.

Sitovuustasot on talousarviokirjassa esitetty erikseen.

Investointiosa

Investointiosa jakaantuu hankeryhmiin ja edelleen hankkeisiin. Investointiosassa esitetään myös taloussuunnitelmavuosien 2020 - 2021 hankkeet.

Valtionosuudet on arvioitu Valtionvarainministeriön kuntaosaston ennakkotietojen mukaisesti

Verotuloperusteina talousarviossa on käytetty valtuuston 28.10.2019 vahvistamia veroprosentteja:

- Tuloveroprosentti	21,50 %
- Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,50 %
- Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,10 %
- Rakentamaton rakennuspaikka	2,00 %
- Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %

Toiminta-ajatus

Aikaansaavuutta kuntalaisten hyväksi!

Valtuustokauden 2017-2021 keskeisinä tavoitteina:

Yhteisöllisyys

Kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja sidosryhmien yhteisöllisyys ja aktiivinen osallistuminen

Ympäristö

Viihtyisän ja elävän kuntakeskuksen sekä maaseutumaisen asumisen kehittäminen

Yritystoiminta

Elinkeinotoiminnan ja työllisyyden edistäminen

Visio

”Leikkiviä lapsia Puulan puhtaassa luonnossa”

-Visiomme hyvinvoivasta ja elinvoimaisesta Kangasniemestä vuonna 2025.

Kangasniemi on vuonna 2025 aktiivinen perheisiin panostava kunta, jossa on monipuoliset ja toimivat palvelut. Kunta saa voimaa eläväisestä keskustastaan, virkeistä kylistään ja aktiivisista yrityksistä ja järjestöistään. Kangasniemi tunnetaan puhtaasta luonnostaan ja sen ympärille rakentuvista virkistys- ja harrastusmahdollisuuksista.

Strategiset painopisteet 2017-2021

- Olemme huolehtiva kumppani
- Olemme yhteisöllisen maaseutuasumisen esiinnostaja
- Olemme perheystävällinen palvelutarjoaja

OLEMME HUOLEHTIVA KUMPPANI

Kunnan rooli	Tavoitteemme valtuustokaudelle 2017- 2021	Toteutumisen arviointi	Toteuttamisvastuu
Kunta asuinpaikkana	Edistämme avointa päätöksentekokulttuuria. Huomioimme kuntalaisten, vapaa-ajanasukkaiden ja sidosryhmien palvelutarpeet.	Luottamus kunnan toimintaan kasvaa	Kunnanvaltuusto- ja hallitus
Kunta yhteisönä	Tarjoamme kuntayhteisömme yrityksille tukea ja neuvontaa liiketoiminnan käynnistämiseen ja ensimmäisen työntekijän työllistämiseen.	Uusien yrittäjien ja työpaikkojen määrän lisääntyminen	Kunnanjohtaja ja elinkeinoasiamies
Kunta työpaikkana	Pidämme huolta työyhteisömme hyvinvoinnista ja työkyvystä huolehtimalla avoimesta ja osallistavasta johtamisesta. Kiinnitämme huomiota erityisesti keskustelevaan kulttuuriin, viestintään ja tiedonsiirtoon.	Työtyytyväisyyden lisääntyminen	Johtoryhmä ja esimiehet

OLEMME YHTEISÖLLISEN MAASEUTUASUMISEN ESIINNOSTAJA

Kunnan rooli	Tavoitteemme valtuustokaudelle 2017-2021	Toteutumisen arviointi	Toteuttamisvastuu
Kunta asuinpaikkana	Vahvistamme kuntamme vetovoimaisuutta markkinoimalla maaseutuasumisen mahdollisuuksia ja yhteisöllisiä kyliä, ja kunnan logistista sijaintia. Tuomme paremmin esiin Kangasniemen alueen - erityisesti Puulan - luonnon tarjoamat loistavat vapaa- ajanviettomahdollisuudet.	Kuntaan muuttaneiden määrä Tonttien ja asuntojen "käyttöaste", sekä niiden kauppojen aktivoituminen Yhteydenottojen määrä	Kunnanjohtaja ja elinkeinoasiamies Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Kunta yhteisönä	Kehitämme kuntakeskustamme eläväisemmäksi, viihtyisämmäksi ja siistimmäksi yhdessä kuntalaisten, vapaa- ajanasukkaiden ja sidosryhmien kanssa	Kuntalaisten ja vapaa- ajanasukkaiden palautte	Kunnanvaltuusto- ja hallitus Elinkeinoasiamies Tekninen lautakunta

OLEMME PERHEYSTÄVÄLLINEN PALVELUNTARJOAJA

Kunnan rooli	Tavoitteemme valtuustokaudelle 2017-2021	Toteutumisen arviointi	Toteuttamisvastuu
Kunta asuinpaikkana	Houkuttelemme alueelle uusia perheitä korostamalla perheystävällistä imagoamme ja tuomalla esiin laadukkaita sivistyspalveluitamme ja muita perheiden palveluita.	Lapsiperheiden määrän lisääntyminen	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Kunta yhteisönä	Panostamme erityisesti hyvän ja rauhallisen lapsuuden ja vanhuuden tukemiseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Mielikuva hyvästä lapsuudesta ja vanhuudesta parantunut Kiusaamisen vähentyminen	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Kunta omistusten ohjaajana	Huolehdimme palveluihin käytettävien resurssiemme kestävästä kehityksestä optimoimalla omistamiemme ja muiden käytössämme olevien kiinteistöjen käyttöä.	Omistettujen neliöiden määrä	Kunnanjohtaja ja tekninen johtaja

3. TALOUSARVION SITOVUUSTASO

Käyttötalouden määrärahat ja sitovuustaso							
Kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion mukaiset vastualueiden bruttomenot ja tuloarviot sekä sitovat toiminnalliset tavoitteet.							
Talousarviosta poikkeaminen vuositasolla edellyttää valtuuston hyväksyntää.							
Tarvittava lisämääräraha tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan ko.hallintokunnan ja viime kädessä koko kunnan määrärahoista.							
Hallintokuntien ylittävät määrärahan siirrot tulee viedä tiedoksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.							
Investointien määrärahat ja sitovuustaso							
Tekninen lautakunta päättää investointimäärärahan siirroista ryhmien sisällä ja kunnanhallitus päättää investointimäärärahasiirroista ryhmien välillä.							
Yli 300.000 euron investointimäärärahasiirto viedään valtuustoon erikseen hyväksyttäväksi.							
Sitovuustaso							
Talonrakennus		ryhmänä					
Irtaimisto		ryhmänä					
Liikunta-alueet		ryhmänä					
Atk-hankinnat		ryhmänä					
Kaavatiet		ryhmänä					
Puistot ja yleiset alueet		ryhmänä					
Vesi- ja viemärlaitos		ryhmänä	taseyksikkö 1.1.2016 alkaen				
Rahoituksen sitovuustaso							
Valtionosuudet							
Verotulot							
Rahoitustuotot ja -kulut netto							
TALOUSARVION YHDISTELMÄ							
(ulk+sis)			Muutos-%	TA-19		Muutos-%	TAE-20
Menolajit	TP-2018	TA-2019	TA19/TP18	Osuus-%	TAE-2020	TA20/TA19	Osuus-%
Palkat ja palkkiot	5 921 070	6 186 260	4,5	15,3	6 172 372	-0,2	14,7
Henkilöstökulut	1 950 889	2 084 278	6,8	5,2	1 999 833	-4,1	4,8
Palvelujen ostot	29 164 836	28 198 275	-3,3	70,0	30 204 510	7,1	71,8
Aineet ja tarvikkeet	1 451 148	1 451 918	0,1	3,6	1 448 703	-0,2	3,4
Avustukset	850 978	922 000	8,3	2,3	730 200	-20,8	1,7
Muut kulut	1 325 726	1 463 953	10,4	3,6	1 537 020	5,0	3,7
Yhteensä	40 664 647	40 306 684	-0,9	100,0	42 092 638	4,4	100,0
KOKONAISMENOT YHTEENSÄ							
Menot		TA-2019	Osuus-%		TAE-2020	Muutos-%	Osuus-%
Käyttötalous		40 306 684	89,9		42 092 638	4,4	92,5
Rahoitus		2 020 000	4,5		1 620 000	-19,8	3,6
Investoinnit, br.		2 499 400	5,6		1 791 700	-28,3	3,9
Kokonaismenot		44 826 084	100		45 504 338	1,5	100,0

KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1. VALTUUSTON ASETTAMAT SITOVAT TALOUDELLISET TAVOITTEET 2020
VASTUUALUEITTAIN, SITOVUUSTASO: BRUOTTOMÄÄRÄRAHAT JA TULOARVIOT

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+
	2020	2020	muutos
HALLINTOPALVELUT 2018-			
MENOT	-2 477 617	31 099	-2 446 518
TULOT	1 014 513	120 000	1 134 513
NETTOMENOT	-1 463 104	151 099	-1 312 005
ELINKEINO- JA TYÖLLISTÄMISPALVELUT 2018-			
MENOT	-923 037	120 000	-803 037
TULOT	55 000		55 000
NETTOMENOT	-868 037	120 000	-748 037
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT 2018-			
MENOT	-25 421 042		-25 421 042
TULOT			
NETTOMENOT	-25 421 042	0	-25 421 042
KUNNANHALLITUS 2018-			
MENOT	-28 821 696	151 099	-28 670 597
TULOT	1 069 513	120 000	1 189 513
NETTOMENOT	-27 752 183	271 099	-27 481 084
SIVLA/HALLINTO-JA LAUTAKUNTAPALV 2018-			
MENOT	-460 506		-460 506
TULOT	34 500		34 500
NETTOMENOT	-426 006	0	-426 006
VARHAISKASVATUS 2018-			
MENOT	-1 763 708		-1 763 708
TULOT	154 750		154 750
NETTOMENOT	-1 608 958	0	-1 608 958
OPETUS 2018-			
MENOT	-5 706 815	91 333	-5 615 482
TULOT	161 447		161 447
NETTOMENOT	-5 545 368	91 333	-5 454 035
VAPAA-AIKA 2018-			
MENOT	-1 027 945	29 250	-998 695
TULOT	161 300		161 300
NETTOMENOT	-866 645	29 250	-837 395

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA 2018-			
MENOT	-8 958 974	120 583	-8 838 391
TULOT	511 997		511 997
NETTOMENOT	-8 446 977	120 583	-8 326 394
TEKLA/HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALV 2018-			
MENOT	-286 319		-286 319
TULOT	16 500		16 500
NETTOMENOT	-269 819	0	-269 819
RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT 2018-			
MENOT	-1 036 290	23 667	-1 012 623
TULOT	1 026 521		1 026 521
NETTOMENOT	-9 769	23 667	13 898
TEKNISET PALVELUT 2018-			
MENOT	-2 902 395	77 037	-2 825 358
TULOT	1 895 712		1 895 712
NETTOMENOT	-1 006 683	77 037	-929 646
LUPALVELUT 2018-			
MENOT	-113 094		-113 094
TULOT	59 000		59 000
NETTOMENOT	-54 094	0	-54 094
VESIHUOLTOLAITOS 2018-			
MENOT	-431 864		-431 864
TULOT	666 500		666 500
NETTOMENOT	234 636	0	234 636
TEKNINEN LAUTAKUNTA 2018-			
MENOT	-4 769 962	100 704	-4 669 258
TULOT	3 664 233		3 664 233
NETTOMENOT	-1 105 729	100 704	-1 005 025
KANGASNIEMEN KUNTA 2018-			
MENOT	-42 550 632	372 386	-42 178 246
TULOT	5 245 743	120 000	5 365 743
NETTOMENOT	-37 304 889	492 386	-36 812 503

4.2. HALLINTOKUNTIEN TALOUSARVIOT JA TULOSKORTIT

4.2.1. HALLINTOPALVELUT

HALLINTOPALVELUT

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN

Tehtävän nimi:

HALLINTOPALVELUT

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallintopalvelut tuottaa keskitetysti henkilöstö-, talous-, tietohallinto- ja asiantuntijapalveluita eri hallintokunnille päätöksenteon tueksi sekä vastaa kunnanhallituksen ja –valtuuston kokousten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Hallintopalvelut vastaa kunnan asiakaspalveluiden kehittämisestä mm. yhteispalvelupiste ja valtion etäpalvelut. Hallintopalveluihin kuuluu myös keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta.

Kunnanhallituksen avustuksiin sisältyy 3-sektorin työllistämistoimiin 50.000 euroa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Talouden tasapainottaminen suunnitelmavuosien aikana.	Vuosittainen ali-/ylijäämä	Vuoden 2020 alijäämä alle 100 000. Vuosina 2021-22 ylijäämäinen tilinpäätös.	
Viestintäsuunnitelman jalkauttaminen ja kunnan viestinnän parantuminen	Tyytyväisyyskysely	Viestintä sisältyy kaikkeen toimintaan	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Talouden tasapainottamistoimet eivät toteudu tai toteutuvat arviota pienempinä, ja Essoten menot ylittävät arvion.

KUNNANHALLITUS

Hallintopalvelut

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä						
vakituinen	16	18	16,5	-1,5		
tilapäiset			1	1		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	1 171 312	1 041 766	1 134 513	92 747		
Toimintakulut	2 563 906	2 529 041	2 446 518	-82 523		
Toimintakate	1 392 594	1 487 275	1 312 005	-175 270	1 250 000	1 200 000
Muutos-% edelliseen		6,8	-11,8			

Tehtävän nimi:**ELINKEINO- JA TYÖLLISTÄMISPALVELUT**

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on luoda edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle paikalliset olosuhteet huomioiden. Toiminnalla pyritään vaikuttamaan kunnan elinvoimaisuuden parantumiseen. Elinkeinopalvelujen alaisuuteen kuuluvat elinkeinojen ja maaseudun yritys- ja kylätoiminnan kehittäminen, kuntamarkkinointi ja matkailun edistäminen. Toimintaa ohjaa kunnan laatima kuntastrategia ja siinä mainitut elinkeinojen ja yritystoiminnan kehittämisen painopisteet. Elinkeinopalvelujen alaisiin tehtäviin kuuluvat mm. yritysneuvonta (aloittavat ja toimivat), rahoitusneuvonta ja -hakupalvelut laajennus- ja investointihankkeisiin, toimitilojen ja tonttien hankintaopastus, yritysten ja muiden sidosryhmätahojen yleiset kehittämis- ja tapahtumahankkeet, kuntamarkkinointi ja kylätoiminnan aktivointi.

Elinkeino- ja työllistämispalvelujen kehittäminen tavoitteena on olemassa olevien yritysten säilyminen ja vahvistuminen, uusien yritysten perustaminen sekä uusien matkailijoiden ja asukkaiden houkuttelu kuntaan.

Kunnan työllisyysstrategian toteutus, sekä kunnan omien työllistämistoimien vahvistaminen ja resurssointi, sekä järjestämisvastuun lisääminen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan elinvoimaisuuden lisääminen	Uusia työpaikkoja (brutto) Uusia yrityksiä (brutto) Muuttovoitto-tilasto	50 20 Positiivinen	
Työmarkkinatuen kuntaosuuden väheneminen	Kuukausimaksut	10 % vähennys	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Suomen talouskasvun hiipuminen ja maakunnan vetovoimaisuuden heikkeneminen.

Elinkeino- ja työllistämispalvelut

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	1,25	1,25	0,25		0,25	0,25
vakituinen, elinkeino	1	1	0	-1	0	0
tilap. elinkeino ja työllisyys	0,25	0,25	0,25	0	0,25	0,25
Työllistettäviä	13	12	12	0	12	12
Uusia työpaikkoja (brutto)	41	50	50	0	50	50
Uusia yrityksiä (brutto)	30	20	20	0	20	20
Muuttovoitto-tilasto	-15	positiivinen	positiivinen		positiivinen	positiivinen
Työttömyys-%	9,4	alle 10 %	alle 10 %		alle 10 %	alle 10 %
				0		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	98 279	46 000	55 000	9 000		
Toimintakulut	880 202	895 098	803 037	-92 061		

Toimintakate	781 923	849 098	748 037	-101 061	720 000	680 000
Muutos-% edelliseen		8,6	-11,9			

Tehtävän nimi:

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Palvelut tuottaa pääsääntöisesti Etelä-Savon sosiaali- ja terveysyhtymä, Essote.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Turvata laadukkaat lähipalvelut kuntalaisille	Palveluiden saatavuus Kangasniemellä	Nykyiset lähipalvelut säilyvät	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten hallitsematon kasvu, ja palveluiden keskittäminen.

Sosiaali- ja terveystoimen vastuualue TAE-2020 sisältää Essote Ky:ltä asiakaspalvelun ostoja 25 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut						
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot		0	0	0		
Toimintakulut		23 319 502	25 421 042	2 101 540		
Toimintakate	24 230 187	23 319 502	25 421 042	2 101 540	25 900 000	26 410 000
Muutos-% edelliseen		-3,8	9,0			
Erittely SOTE-palveluista	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
* Perusterveydenhuolto	15 626 157					
* Erikoissairaanhoido	8 154 645					
* Muut sosiaali - ja terv..palv.	449 384					
Toimintakate	24 230 186	23 319 502	25 421 042	2 101 540	25 900 000	26 410 000
Muutos-% edelliseen		-3,8	9,0			

HALLINTOPALVELUT YHT

Suoritteet	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Asukasmäärä 31.12.	5 425	5 372	5 300	-72		
Henkilöstö yhteensä	30,25	31,25	29,75	-1,5		
Toimintakate €/asukas	4 867,23	4 775,85	5 185,11	409,3		
TULOSLASKELMA	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 007 630	900 766	851 506	-49 260		
Maksutuotot	709	0	0	0		
Tuet ja avustukset	104 241	53 000	57 000	4 000		
Muut toimintatuotot	152 992	130 000	250 000	120 000		
Toimintatuotot yht.	1 265 572	1 083 766	1 158 506	74 740		
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot	956 231	967 089	1 014 137	47 048		
Henkilöstökorvaukset	-6 319	-4 000	-31 007	-27 007		
Eläkekulut	627 745	636 216	612 324	-23 892		
Muut henkilöstösivukulut	68 379	36 581	38 537	1 956		
Henkilöstökulut	1 646 036	1 635 886	1 633 991	-1 895		
Asiakaspalv.ostot	24 048 161	23 158 000	25 269 490	2 111 490		
Muiden palv.ostot	1 133 116	1 143 226	985 996	-157 230		
Aineet ja tarvikkeet	37 395	21 010	28 200	7 190		
Avustukset	428 054	456 700	329 200	-127 500		
Muut toimintakulut	377 512	324 819	392 713	67 894		
Toimintakulut yht	27 670 274	26 739 641	28 639 590	1 899 949		
TOIMINTAKATE	26 404 702	25 655 875	27 481 084	1 825 209	27 870 000	28 290 000
Muutos-% edelliseen		-2,8	7,1			

POISTOT/HALLINTOPALVELUT

TP-2018

67 275

SIVISTYSTOIMEN PALVELUT

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN

Tehtävän nimi:

HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tarkoituksena on tuottaa uuden kuntastrategian mukaisia sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää kuntalaisten hyvinvointia. Pääpaino on ennen kaikkea ennaltaehkäisevässä ja matalan kynnyksen työssä.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Maakunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tavoitteiden edistäminen sekä kunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman toteuttaminen	Kunnallisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman seuranta	Kunnallinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelman tavoitteet toteutetaan sivistystoimen eri palvelualueilla	
Kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.	Kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.	Kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistuu.	
Paikallisen lapsi- ja perhetyön jatkaminen osana Etelä-Savon perhekeskustoimintamallia.	Lapsi- ja perhetyötä varten kootut ryhmät kokoontuvat säännöllisesti, kunta osallistuu perhekeskustoimintamallin toteuttamiseen.	Lapsi- ja perhetyötä varten kootut ryhmät kokoontuvat säännöllisesti, ja perhekeskus Perhetupa toimii palvelun kuntalaisia.	
Seutuopisto ja Mikkelin musiikkiopisto toteuttavat vapaata sivistystyötä vuosittain määritellyn talousarvion ja mahdollisen opetustuntitilauksen puitteissa.	Talousarvion mukainen toiminta ja opetustuntien toteutuminen.	Opetus toteutuu monipuolisesti ja eri ikäryhmät kattavasti.	
Toimiva joukkoliikenne mahdollistaa työssäkäynnin ja opiskelun paikkakunnalla sekä lähikunnissa.	Työssäkäyvien määrän lisääntyminen, ELY:n tuottama tieto pendelöinnin määrästä.	Joukkoliikennetarjonta ei enää vähene. Muuttovoitto säilyy, työssäkäyvien muuttajien määrä lisääntyy.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Verokertymä supistuu ja valtion rahoitus kunnalle vähenee. Maakunnallisten toimijoiden toimintaedellytyksissä ja työn painopisteissä tapahtuvat muutokset.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Hallinto- ja lautakunta

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	2,0	2,0	3,0	1		
vakituinen	1	1	1	0		
tilapäiset	1	1	2	1		
Seutuopiston opetustunnit	4653	5100	5000	-100		
Musiikkiopisto oppilasmäärät	46	49	52	3		
Luottamushenkilömäärä	9	9	9	0		
Kokoukset	11	11	11	0		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	37 901	41 200	34 500	-6 700		
Toimintakulut	462 331	500 426	460 506	-39 920		
Toimintakate	424 430	459 226	426 006	-33 220	410 000	400 000
Muutos-% edelliseen		8,2	-7,2			

Tehtävän nimi:

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö:

Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden uusi varhaiskasvatussuunnitelma sekä uuden kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Uudenvarhaiskasvatuslain soveltaminen paikallisiin olosuhteisiin.	Uusi varhaiskasvatuslaki vakiintuu osaksi varhaiskasvatusyksiköiden toimintaa.	Toiminta on uuden varhaiskasvatuslain mukaista.	

Uuden varhaiskasvatussuunnitelman vakiinnuttaminen toimintaan. Lapset puheeksi – menetelmän käyttöönotto lasten, huoltajien ja palvelun järjestäjän välisessä vuoropuhelussa.	Varhaiskasvatussuunnitelman seuranta ja pedagoginen ohjaus. Lapset puheeksi – menetelmän käyttöönotto.	Työntekijöitä koulutetaan uuden varhaiskasvatuslain mukaiseen arviointiin.	
LAPE-toiminnan vakiinnuttaminen Kangasniemen kunnassa.	Perhetuvan säännöllinen toiminta lapsiperheille yhdessä Essoten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Perhetupa tukee perheiden arkea ja hyvinvointia.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hallitusohjelmassa olevien varhaiskasvatuslain muutosehdotusten toteutuminen ja niiden aikataulu. Hoidontarpeen vaihtelut.

Varhaiskasvatus						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	27,9	28,6	30,6	2,0		
vakituinen	26,6	26,6	30,6	4,0		
joista koulunk. ohjaajia	0	0	2	2,0		
tilapäiset	1,3	2	0	-2		
varhaiskasv. johtaja	1	1	1	0		
Varhaiskasv. erit.opettaja	1	1	1	0		
Päiväkodit/ henkilöstö	14,6	15,6	21,1	6		
ryhmäp/h/koittila/hlö	3	3	3	0		
Kotona työsk. pph:t	6	6	4	-2		
Läsnäolopv:t, kokopv	12346	14400	14000	-400		
Läsnäolopv:t, osapv:t	4866	5400	5000	-400		
Kunnassa 0-6 v. lapsia	267	246	225	-21		
Lapsia hoitoaikaperusteinen	125	140	130	-10		
Lapsia subjektiivinen oikeus	17	18	22	4		
Lapsia yht.	142	158	152	-6		
Lapset/kotihoidon tuki	51	43	39	-4		
Lapset/yks. hoidon tuki	7	5	5	0		
Joustava/osittainen tuki	5	9	9	0		
Toimintakate/lapsi	5260	5942	7151	1 209		
Toimintakate/ hoitopv.	82	74	85	11		
Hankkeiden määrä	0	0	0	0		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	137 052	150 000	154 750	4 750		
Toimintakulut	1 541 456	1 611 738	1 763 708	151 970		
Toimintakate	1 404 404	1 461 738	1 608 958	147 220	1 650 000	1 650 000
Muutos-% edelliseen		4,1	10,1			

Tehtävän nimi:
OPETUS

Vastuhenkilöt: alakoulujen rehtori, lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Opetusta toteutetaan alakouluissa, yläkoulussa ja lukiossa. **Hallinnon uudistuksen myötä opetuksen hallinto muuttuu 1.1.2021 alkaen. Yhtenä talouden tasapainotustoimena kunnan kouluverkkoa tullaan supistamaan syksystä 2020, jolloin kaksi kyläkoulua lakkautetaan ja niiden oppilaat siirtyvät keskustan kouluihin.** Alakoulujen tehtävänä on tuottaa laadukasta ja hyvin saavutettavaa esi- ja perusopetusta uuden opetussuunnitelman ja kuntastrategian mukaisesti sekä kuntakeskuksen kouluissa että haja-asutusalueen kyläkouluissa. Alakoulujen toimintaan kuuluu myös järjestää ensisijaisesti 1.-2. -vuosiluokkien oppilaille ja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille ohjattua iltapäivätoimintaa koulupäivän jälkeen. Kankaisten koulu tuottaa kunnan ainoana yläkouluyksikkönä laadukasta perusopetusta. Tavoitteena on, että koko päättävä ikäluokka saa päättötodistuksen ja sijoittuu jatko-opintoihin. Lukio on puolestaan paikkakunnan ainoana toisen asteen oppilaitoksena kiinnostava vaihtoehto perusopetuksensa päättävälle nuorelle. Lukiolla on vetovoimaa myös kunnan ulkopuolella ja opetustarjonnassa hyödynnetään yhä enemmän yhteistyötä toisten oppilaitosten kanssa kustannustehokkuus turvaten. Opetuksen alalla toimintaa pyritään kehittämään myös erilaisten hankkeiden avulla ja luomaan toimintaa, joka kohdistuu oppilaisiin/opiskelijoihin tai joka kehittää koulun pedagogiikkaa ja toimintakulttuuria.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Perus- ja esiopetuksen järjestäminen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	Opetusryhmien koko ja käytettävissä oleva tuntikehys / oppilas.	Opetus on tasalaatuista kaikissa yksiköissä.	
Lukio-opetuksessa turvataan monipuolisuus kustannustehokkuus huomioiden.	Opinnot etenevät suunnitellusti erilaisia opetusjärjestelyjä hyödyntäen.	Opintoja toteutetaan ennen kaikkea lähiopetuksena, mutta myös itsenäisiä suorituksia ja etä- ja verkko-opetusta hyödynnetään.	
Opintonsa päättävät oppilaat / opiskelijat saavat päättötodistuksen / suorittavat ylioppilastutkinnon ja saavat jatko-opintopaikan.	Perusopetuksen tai lukiokoulutuksen suorittaminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen.	Kaikki päättävät oppilaat / opiskelijat saavat päättötodistuksen / suorittavat ylioppilastutkinnon ja saavat jatko-opintopaikan.	
Oppimisympäristöjen kehittäminen ja sitä tukeviin hankkeisiin osallistuminen	Oppimisympäristöjä kehitetään suunnitelmallisesti ja tätä tukeviin hankkeisiin osallistutaan.	Talousarviossa esitetyt oppimisympäristöihin liittyvät hankkeet toteutuvat ja myös muita hankkeita toteutetaan.	

Oppilaiden / opiskelijoiden kokonaishyvinnön parantaminen (osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet, työrauha, kiusaaminen, päihdetyö , oppilas- / opiskelijahuollon toimivuus).	Kouluterveyskyselyyn, MOVE-mittauksiin ja kiusaamisen vastaiseen toimintaan osallistuminen sekä omien kyselyiden toteuttaminen. Valterin ohjaaman työrauhahankkeen toteuttaminen koko perusopetuksessa.	Erilaisin kyselyin ja mittauksin saadut tulokset paranevat aiempiin tuloksiin verrattuna niin oppilaiden kuin henkilöstön osalta.	
--	---	---	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Tavoitteissa on huomattava määrä tekijöitä, joiden toteuttaminen ei ole mahdollista yksin oppilaitosten toimenpitein.

Opetus yhteensä						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	64,0	64,0	64,7	0,7		
vakituinen	56	54	58,2			
tilapäiset	8	10	6,5			
Oppilaat esiopetus	44	44	43	-1		
Oppilaat perusopetus	430	428	420	-8		
Opiskelijat lukio	71	76	72	-4		
Hankkeiden määrä	5	5	9	4		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	182 892	134 940	161 447	26 507		
Toimintakulut	5 662 242	5 728 884	5 615 482	-113 402		
Toimintakate	5 479 350	5 593 944	5 454 035	-139 909	5 300 000	5 300 000
Muutos-% edelliseen		2,1	-2,5			

Tehtävän nimi:

Opetus/Alakoulut

Vastuhenkilöt: alakoulujen rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen tuntikehyksen mukaisesti.	Opetusryhmien koko ja käytävissä oleva tuntikehykset / oppilas.	Opetus toteutetaan kaikissa yksiköissä tasapuolisesti ja laadukkaasti.	

Alakoulun henkilöstön yhtenäisen toimintakulttuurin vahvistaminen.	Koulutyötä ohjaavat suunnitelmat sekä esimiestyö.	Kaikissa kouluissa on selkeä ja yhtenäinen oppilasta ja kouluyhteisön hyvinvointia tukeva toimintakulttuuri. Kouluilla yhtenäiset suunnitelmat.	
Hankkeiden kautta saadun osaamisen jakaminen ja monipuolinen sekä tasapuolinen käyttö kunnan alakouluissa.	Valterin työrauha-hankkeen seuranta, Digitutor-hankkeen ohjaaminen.	Kouluilla hyödynnetään hankkeiden asiantuntijatietoa ja niistä saatu osaaminen liitetään osaksi koulun toimintaa. Hankkeiden toteutumista seurataan eri kyselyin.	
Oppilashuoltotyön kehittäminen	Koulujen oppilashuoltoryhmät ja niiden työn arviointi, Essoten asiantuntijoiden kyselyt.	Oppilashuoltotyö tukee ja ohjaa koulun kokonaisyhyvinvointia. Koulun hyvinvointia mittaavissa kyselyissä saadaan aiempaa parempia tuloksia.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Laskevat oppilasennusteet.

<i>Opetus/alakoulut</i>						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä		39,0	35,0	-4		
vakituinen		36	33	-3		
tilapäiset		3	2	-1		
Oppilaat/ alakoulut		324	315	-9		
josta esioppilaat		38	44	6		
Toim.kate/oppilas		8667	8591			
Opetustunnit/alakoulut		614,5	614,5	0		
Toim.kate/opetustunti		4570	4526			
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	26 385	12 500	12 500	0		
Toimintakulut	2 771 797	2 820 516	2 718 645	-101 871		
Toimintakate	2 745 412	2 808 016	2 706 145	-101 871	2 600 000	2 600 000
Muutos-% edelliseen		2,3	-3,6			

Opetus/Yläkoulu

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen	Opetusryhmien koko ja tuntikehys/oppilas	Opetusta toteutetaan tasalaatuisesti	
Oppilaan kohtaaminen yksilöllisesti ja erityisoppimistarpeet huomioiden	Oppimissuunnitelmien päivittäminen opetushenkilöstön toimesta, tuen tarpeiden ja tukitoimien kirjaaminen, heikkojen arvosanojen minimoiminen	Oppilaat saavat edellytystensä mukaista opetusta.	
Oppilashuoltotyön kehittäminen yhteistyössä oppimisen pedagogiikan kanssa oppilaan kokonaishyvinvoinnin edistämiseksi	Terveystieteiden, koulukuraattorin ja koulupsykologin palvelut jokaisen oppilaan saatavilla	Oppilas saa tukea sitä tarvitessaan oppilashuollon henkilöstöltä.	
Yläkoulun positiivisuus pedagogiikan kehittäminen oppilaan kohtaamisessa meneillään olevien hankkeiden ja vastuupettajien ohjastamana	Paras-koulu-, Kiva-koulu-, Työrauhaa- ja Digitutor hankkeet.	Painopiste kääntyy ei toivotun huomioimisesta toivotun opiskelun ja käyttäytymisen palkitsemiseen.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Puuttavia opiskeluhoollon ja sosiaalitoimen henkilöitä ei resursoida Kangasniemelle.

<i>Opetus/ yläkoulu</i>						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä		17,5	17,3	0,2		
vakituinen		17,3	17,3	0		
tilapäiset		0,2		- 0,2		
Oppilaat/ yläkoulu	140	146	157	11,0		
Toim.kate/oppilas		11071	10520			
Opetustunnit/ yläkoulu		10526,0	11280,0	754,0		
Toim.kate/opetustunti		154	148			
Kuljetusoppilaat	75	70	75	5,0		
Vieraskuntalaiset	1	2	2	0,0		

TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	25 641	12 000	10 000	-2 000		
Toimintakulut	1 616 004	1 628 414	1 661 716	33 302		
Toimintakate	1 590 363	1 616 414	1 651 716	35 302	1 550 000	1 550 000
Muutos-% edelliseen		1,6	2,2			

Opetus/Lukio

Vastuuhenkilöt: lukion ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Monipuoliset lukio-opinnot eri jatko-opintomahdollisuudet huomioiden	Syventävien yo-kirjoituksiin valmistavien kurssien toteuttaminen kaikissa yo-kirjoitettavissa oppiaineissa	Ylioppilastutkinnon suorittaneet saavat jatko-opintopaikan.	
Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen, opiskelijoiden kohtaaminen yksilönä ja tukeminen oppimisen haasteissa.	Yhteisölliset tapahtumat opiskelijoiden ja henkilökunnan kesken. Tuki – ja erityisopetus opinnoissa. Lukitestaukset aloittaville opiskelijoille.	Hyvinvoiva opiskelija, joka motivoituu suorittamaan lukio-opintonsa päätökseen.	
Työelämään ja jatko-opintomahdollisuuksiin tutustuminen lukio-opintojen aikana	Yes-polku hankkeen kautta vierailut jatko-opintoja tarjoavien tahojen esittelyihin tapahtumiin (Studia, JYU, XaMK) ja yhteistyö paikallisten Yrittäjien kanssa	Opiskelija osaa tehdä yo-kirjoitussuunnitelmansa Jatkopolkunsa huomioiden	
Kansainvälistyvä lukiolainen	Erasmus- hanke, Smart up Europe 2018-2020	Jokaiselle tarjotaan mahdollisuus osallistua Erasmus hankkeeseen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Riittävät opiskeluhuollon palvelut

<i>Opetus/ lukio</i>						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä		7,9	7,9	0		
vakituinen		7,4	7,4	0		
tilapäiset		0,5	0,5	0		
Oppilaat/ lukio	72	68	72	4		
Toim.kate/oppilas		11826	10692	-1 135		
Opetustunnit/ lukio		3285,0	3300,0	15		
Toim.kate/oppilas		245	236	- 9		
Kuljetusoppilaat	30	28	30	2		
Vieraskuntalaiset	0	2	2	0		
TALOUS						
	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	45 990	38 000	53 000	15 000		
Toimintakulut	819 231	842 186	822 800	-19 386		
Toimintakate	773 241	804 186	769 800	-34 386	750 000	750 000
Muutos-% edelliseen		4,0	-4,3			

Tehtävän nimi:

VAPAA-AIKA

Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön lukusalin osalta. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattuen kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät. Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyysskokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta ja yksilövalmennus, joiden tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja löytämään oman urapolkunsu. Etsivä nuorisotyö sekä yksilövalmennus on toteutettu osaltaan hankkeiden avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheilun tähtäävää toimintaa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastossa käynnit lisääntyvät ja omatoimikäyttöä edistetään. Kirjasto järjestää erilaisia vierailuja ja tapahtumia sekä kirjavinkkausta koululaisille ja satutuokioita lapsille ja siten edistää lukutaidon ja –kiinnostuksen kehittymistä.	Kirjastokäyntien, omatoimikäytön ja tapahtumien sekä luku- ja kulttuuridiplomien määrä.	Kirjastokäyntien, omatoimikäytön, tapahtumien ja diplomien määrä kasvaa suhteessa väkilukuun.	
Nuorisotoimi tarjoaa nuorille luotettavaa aikuisen ohjausta ja tukea nuorisotyön, nuorten työpajan, yksilövalmennuksen, ja etsivän nuorisotyön muodossa.	Toimintaan osallistuvien nuorten määrä	Toimintaan osallistuvien nuorten määrä kasvaa	
Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti.	Nuorisovaltuuston kokousten määrä.	Nuorisovaltuuston kokousten määrä kasvaa tai pysyy vähintään ennallaan.	
Kuntalaisia ohjataan liikunnan pariin, ja liikuntapaikat pidetään kunnossa.	Liikunnan ohjauksen määrä, liikuntapaikkojen käyttöaste ja liikuntapaikoilla sattuneiden tapaturmien määrä.	Ohjaukseen osallistuvien ja liikuntapaikkojen käyttäjämäärä suhteessa väkilukuun ei alene tai kasvaa. Liikuntapaikoilla sattuvien tapaturmien määrä ei kasva tai vähenee.	
Kulttuuritapahtumia järjestetään läpi vuoden. Elokvateatteri toimii viikoittain kesäaikaan lukuun ottamatta, ja museo on avoinna kesäisin.	Kulttuuritapahtumiin osallistuvien henkilöiden määrä, elokuvaesitysten ja katsojien määrä sekä museon kesäaukiolon toteutuminen.	Osallistujamäärät kasvavat tai pysyvät vähintään ennallaan, museo on avoinna kesällä samoin kuin aiempina vuosina.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hankerahoitteen toiminnan osuuden epävarmuus.

Vapaa-aika						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	16,0	13,5	13,5	0		
vakituinen	12	12	12	0		
tilapäiset	4	1,5	1,5	0		
Kävijämäärä, kirjasto	52993	80000	60000	-20 000		
Kävijämäärä, liikuntapaikat	75000	71000	71000	0		
Kävijämäärä, elokuvat	3855	3500	3500	0		
Kävijämäärä, kulttuuritapah.	2600	3000	3000	0		
Alle 29 v. kunnassa	1205	1135	1122	-13		
Hankkeiden määrä	7	7	6	-1		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	203 916	171 000	161 300	-9 700		
Toimintakulut	892 627	1 054 715	998 695	-56 020		
Toimintakate	688 711	883 715	837 395	-46 320	830 000	820 000
Muutos-% edelliseen		28,3	-5,2			

**SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA
YHTEENSÄ**

Suoritteet	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	110,00	106,50	111,80	5,30		
* vakituiset		93,00	103,00			
* tilapäiset	14,30	13,50	8,80			
Toimintakate €/asukas	1 474,00	1 563,00	1 593,00	68,66		
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Myyntitulot	43 432	13 100	36 067	-22 967		
Maksutulot	257 200	255 000	201 500	53 500		
Tuet ja avustukset	181 028	161 200	216 430	-55 230		
Muut tulot	40 686	29 340	19 500	9 840		
Toimintatuotot yht.	522 346	458 640	473 497	-14 857		
Palkat ja palkkiot	3 926 942	4 050 353	4 083 801	-33 448		
Henkilöstön korvaukset	-39 415	-38 500	-38 500	0		
Eläkekulut	771 155	851 249	795 037	56 212		
Muut sivukulut	141 045	165 515	173 021	-7 506		
Henkilöstömenot	4 799 727	5 028 617	5 013 359	15 258		
Asiakaspalv.ostot	303 492	280 027	294 505	-14 478		
Muiden palv.ostot	2 310 707	2 252 925	2 244 102	8 823		
Aineet ja tarvikkeet	232 328	243 833	240 500	3 333		
Avustukset	284 679	300 300	251 000	49 300		
Muut menot	588 307	751 561	756 425	-4 864		
Toimintakulut yht	8 519 240	8 857 263	8 799 891	57 372		
Toimintakate	7 996 894	8 398 623	8 326 394	72 229	7 790 000	7 770 000
Muutos-% edelliseen		5,0	-0,9			

**POISTOT/SIVISTYS- JA
HYVINVOINTIPALVELUT**

TP-2018 74830

TEKNISET PALVELUT

Tehtävän nimi:
HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto ja lautakuntapalvelut pitävät sisällään lautakuntatyöskentelyn, kunnan rakennuttamistoiminnan, kiinteistö- ja vesihuoltolaitoshallinnon, romuajoneuvovalvonnan. Edellisten lisäksi toimintaan kuuluu myös kiinteistövero-projekti.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistövero-projektin läpivieminen	Läpi käydyt kiinteistöt	Kaikki kiinteistöt kartoitettu 2023	
Kiinteistöstrategian toteuttaminen, kiinteistöt hyvässä kunnossa ja oikeassa käytössä	PTS ja kiinteistöjen salkutukset	Kaikki kiinteistöt PTS ja salkutus tehty	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Suurin riski kiinteistöveroprojektin osalta on henkilöstö ja taloudellisten resurssien riittäminen. PTS voidaan tehdä vain 2kpl/vuosi nykyisillä määrärahoilla. Kiinteistöjen salkutusten tekeminen ilman PTS on käytännössä mahdotonta, koska kiinteistöjen kunto on merkittävin tekijä salkutuksessa. Riskinä on myös kiinteistöjen käyttäjien tarpeiden muutokset ja niihin vastaaminen.

Hallinto- ja lautakuntapalvelut						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	1,8	2,7	3,7	1	3,7	3,7
vakituinen	1,2	1,0	2,0	1	2,0	2,0
tilapäiset	0,7	1,7	1,7	0	1,7	1,7
Kiinteistövero-proj. kartoitetut kiint. %	25,6	46,0	46,0	0	55,0	70,0
Tehdyt PTS kpl	2/6	2/8	2/10	2	2/12	2/14
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	9 306	16 560	16 500	-60	16 500	16 500
Toimintakulut	196 894	284 803	286 319	1 516	289 878	289 878
Toimintakate	187 588	268 243	269 819	1 576	273 378	273 378
Muutos-% edelliseen		43,0	0,6			

Tehtävän nimi:

RUOKA-JA PUHTAUSPALVELUT

Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalveluesimies

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tuotamme ravitsemussuosituksia noudattavia laadukkaita ja sydänystävällisiä aterioita päivähoitoon, kouluihin ja henkilöstölle. Tuottaa puhtaanapito palveluita kunnan omiin kiinteistöihin kustannustehokkaasti

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vastuulliset elintarvikehankinnat	Kotimaisuusaste	Kotimaisuusaste 85%	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Satokausien ja sääolosuhteiden muutokset kotimaan elintarviketuotannossa.

Ruoka- ja puhtauspalvelut						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	20,9	21,0	21,0	0,0	19,0	19,0
vakituinen	19	20	20	0,0	18,0	18,0
tilapäiset	1,9	1	1	0,0	1,0	1,0
elintarvikkeiden kotimaisuusaste %	83	85	85	0,0	85,0	85,0
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	961 375	979 446	1 026 521	-47 075	1 026 521	1 026 521
Toimintakulut	932 538	1 003 970	1 012 623	-8 653	1 032 557	1 032 557
Toimintakate	-28 837	24 524	-13 898	-38 422	6 036	6 036
Muutos-% edelliseen		-185,0	-156,7			

KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖ

Vastuhenkilö

Maankäyttötekniikko

Palvelusuunnitelman kuvaus

Luodaan edellytykset viihtyisälle, terveelliselle ja turvalliselle ympäristölle asumisen ja elinkeinojen tarpeisiin sekä hyvälle palveluiden saatavuudelle ja liikenteenjärjestelmille.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kaavoituksen ajantasaisuus	Arvioidaan yleiskaavaa valtuustokausittain	Yleiskaava on ajanmukainen ja ohjaa asemakaavoitusta	

Riittävä kunnan oma maanomistus	Asemakaavoitettua aluetta eri käyttötarkoituksiin 3 vuoden tarpeisiin ja raakamaata vähintään 10 vuoden tarpeisiin	Elinkeinoiminnan tarpeisiin kaavoitettua aluetta 5 ha ja asuintontteja 20 kappaletta Kaavoitukseen soveltuvaa raakamaata 20 ha	
---------------------------------	--	---	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kaavoituksen osalta henkilöstö- ja ostopalveluresurssit ovat merkittävien tekijä tavoitteiden toteutumisen varmistamisessa.

Kaavoitus ja maankäyttö						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	1,0	1,0	0,8	0	0,8	0,8
vakituinen	1,0	1,0	0,8	0	0,8	0,8
tilapäiset	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
asemakaavoitettua tai siihen soveltuvaa maapohjaa ha	120	120	120	0	120,0	120,0
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	17 325	11 000	11 000	0	11 000	11 000
Toimintakulut	220 704	255 292	234 382	-20 910	259 190	259 190
Toimintakate	203 379	244 292	223 382	-20 910	248 190	248 190
Muutos-% edelliseen		20,1	-8,6			

Tehtävän nimi:

TEKNISET PALVELUT (Kiinteistökeskus, Aluetekniikka)

Vastuhenkilö

Kunnan rakennusmestari

Palvelusuunnitelman kuvaus

Luodaan puitteita ja rakenteita viihtyisälle, terveelliselle ja turvalliselle ympäristölle asumisen ja elinkeinon tarpeisiin sekä hyvälle palveluiden saatavuudelle ja liikenteenjärjestelmille.

Tekniset palvelut/Kiinteistökeskus

Vastuhenkilö

Kiinteistötyön johtaja

Tavoitteet (lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asianmukaiset tilat asiakkaiden käytössä	tyytyväisyyskyselyt	1-5 asteikolla, ka. 3,5	

Lämmön, veden ja sähkönkulutus	Kulutuslukemat: MWh, m ³ , kWh	Pysytään 10 vuoden keskiarvossa	
Huoltokirja aktiivisessa käytössä	Tehdyt huoltokirjan mukaiset tehtävät	Kaikki tärkeimmät tehtävät tehty ja dokumentoitu	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kiinteistöjen kunnossapito vaatii resursseja ja niitä on rajallisesti yhden ammattimiehen siirtyminen vesihuoltolaitoksen puolelle vaikuttaa toimintaa oleellisesti. Poissaolojen ajaksi ei ole mahdollista ottaa sijaisia.

<i>Tekniset palvelut/ kiinteistökeskus</i>						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	5,0	5,0	4,0	-1	4,0	4,0
vakituinen	5,0	5,0	4,0	-1	4,0	4,0
tilapäiset	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Koko kiinteistökannan kulutus, lämpö MWh			5296		5296	5296
Koko kiinteistökannan kulutus, lämpö öljy l			18000		18000	18000
Koko kiinteistökannan kulutus, vesi m ³			14582		14582	14582
Koko kiinteistökannan kulutus, sähkö KWh			3845734	3 845 734	3845734	3845734
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	1 770 409	1 867 458	1 877 162	9 704	1 877 162	1 877 162
Toimintakulut	2 107 422	2 154 967	2 122 254	-32 713	2 166 489	2 166 489
Toimintakate	337 013	287 509	245 092	-42 417	289 327	289 327
Muutos-% edelliseen		-14,7	-14,8			

Tekniset palvelut/Aluetekniikka

Vastuhenkilö:

Kunnanrakennusmestari

Tavoitteet (lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Puistot ja yleiset alueet pidetään siisteinä ja leikkivälineet (109 kpl) toimintakuntoisina	Leikkivälinestandardin mukaisten tarkastusten tarkastustulokset ja asiakaspalautteet	Kaikki leikkivälineet ovat toimintakuntoisia ja saatuun palautteeseen reagoidaan tarvittavin korjaustoimin	
Kaavatiestö pidetään hyvässä kunnossa	Ohjekorttien mukaiset toimenpiderajat	Kaikki ohjekorttien mukaiset laatuvaatimukset täyttyvät	

Katuvalaistus pidetään hyvässä kunnossa	Toimivat polttimot %	95% katuvaloista toimii	
---	----------------------	-------------------------	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Tavoitteiden toteutuminen on suoraan riippuvainen käytössä olevista resursseista. Nykyisellä henkilöstöllä tavoitteisiin voidaan päästä, mutta mikäli resursseja pienennetään, niin palvelutaso heikkenee.

<i>Tekniset palvelut/ aluetekniikka</i>						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	4,5	4,5	3,5	-1	3,5	3,5
vakituinen	2,5	2,0	1,0	-1	1,0	1,0
tilapäiset	2,5	2,5	2,5	0	2,5	2,5
Katuvalaistus, toimivat polttimot, %	92,8	93,9	95,5	1,6	95,5	95,5
Puistot, nurmikot yleisillä alueilla, ha		8,5	8,5		8,5	8,5
Puistot, nurmikot kiinteistöillä, ha		13,0	13,0		13,0	13,0
Puistot, leikkivälineet, kpl		109	105		105,0	105,0
Kadut, päällystetyt kadut, km		17,6	17,6	0	17,6	17,6
Kadut, sorapintaiset kadut, km		12,1	12,1		12,1	12,1
Kadut, kevytväylät, km		10,0	10,0		10,0	10,0
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	12 838	13 950	7 550	-6 400	7 550	7 550
Toimintakulut	527 038	508 945	468 722	-40 223	479 660	479 660
Toimintakate	514 200	494 995	461 172	-33 823	472 110	472 110
Muutos-% edelliseen		-3,7	-6,8			

Tekniset palvelut yhteensä						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	11,8	10,5	7,5	-3	7,5	7,5
vakituinen	8,0	8,0	5,0	-3	5,0	5,0
tilapäiset	3,8	2,5	2,5	0	2,5	2,5
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	1 800 573	1 892 408	1 895 712	3 304	1 895 712	1 895 712
Toimintakulut	2 855 164	2 919 204	2 905 339	-13 865	2 905 339	2 905 339
Toimintakate	1 054 591	1 026 796	1 009 627	-17 169	1 009 627	1 009 627
Muutos-% edelliseen		-2,6	-1,7			

**Tehtävän nimi:
LUPAPALVELUT**

Vastuuhenkilö
Rakennustarkastaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa yleisen edun kannalta rakennustoimintaa, huolehtia lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa sekä antaa rakentamiseen liittyvää neuvontaa ja opastusta.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sähköisen lupapalvelun kattavuus	Sähköisesti haetut rakennus- ja toimenpideluvat	80 % rakennus- ja toimenpideluvista haettu sähköisesti.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Sähköisen lupapalvelun tiedotuksessa/markkinoinnissa onnistuminen riittävän tehokkaasti, jotta asiakkaat hyödyntäisivät palvelua täysimääräisesti.

Lupapalvelut						
Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	1,0	1,0	1,0	0	1,0	1,0
vakituinen	1,0	1,0	1,0	0	1,0	1,0
tilapäiset	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Rakennusluvut			85,0		85,0	85,0
Toimenpideluvat			50,0		50,0	50,0
Ilmoitusluvut			75,0		75,0	75,0
Suoritettut katselmukset			240,0		240,0	240,0
sähköiset lupahakemukset kpl	257	90	180	90	180	180
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	60 581	55 000	59 000	4 000	59 000	59 000
Toimintakulut	87 770	84 031	113 094	29 063	112 839	112 839
Toimintakate	27 189	29 031	54 094	25 063	53 839	53 839
Muutos-% edelliseen		6,8	86,3	79,6		

Tehtävän nimi:
VESIHUOLTOLAITOS

Vastuhenkilö
Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesilaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen keskeytyksettä asetukset täyttävää vettä sekä vastaanottaa jätevedettä ja käsitellä sitä ympäristöluvamukaisesti.

Tavoitteet (valtuusto ja lautakunta)	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Toiminnan keskeytymättömyys	Suunnittele mattomat keskeytykset toiminnassa	Ei keskeytyksiä	
Taloudellisesti itsekannattava	Taloudellinen toteutuma	Tuotot kattavat menot, poistot ja 1% koron kunnan pääomalle	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kunnan vesihuoltoverkostot ovat pääsääntöisesti rakennettu 1970 -80 luvuilla. Vaikka saneerauksia tehdäänkin vuosittain, niin ongelmia verkoston osalta tulee joka vuosi. Talouden osalta vedenkulutus joko vähenee tai pysyy ennallaan, vaikkakin uusia liittymiä tulee vuosittain. Kulurakenne kuitenkin kasvaa tarvikkeiden ja palveluiden kallistuessa. Tämä asettaa korotuspaineita veden ja jäteveden hintaan, joka on tällä hetkellä hieman korkeampi, kuin verrokkikuntien keskiarvo. Puhdistamon ympäristöluvasta on tehty kunnan toimesta valitus. Mikäli valitus ei mene läpi, niin sitten uudesta ympäristöluvasta voi aiheutua merkittäviä kustannuksia kunnalle. Henkilöstöressurssien riittävyys on merkittävä riski.

Taseyksikkö

Vesihuoltolaitos

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstömäärä	3,3	3,5	3,5	0	3,5	3,5
vakituinen	3,3	3,5	3,5	0	3,5	3,5
tilapäiset	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
laskutettu vesi m3	214564	196000	196000	0	196 000	196 000
laskutettu jätevesi m3	149979	148000	148000	0	148 000	148 000
TALOUS	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot	696 137	666 000	666 500	500	666 500	666 500
Toimintakulut	411 248	433 872	431 864	-2 008	431 106	431 106
Toimintakate	-284 889	-232 128	-234 636	-2 508	-235 394	-235 394
Muutos-% edelliseen		-18,5	1,1			

poistot

201 683

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ

Suoritteet/tunnusluvut	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Henkilöstö	38,80	38,70	37,50	-2	35,00	35,00
* vakituiset	32,50	33,50	32,30	-2	29,80	29,80
* tilapäiset	6,30	5,20	5,20	0	5,20	5,20
Toimintamenot €as.	960,09	876,73	877,95	-1		
Toimintatulot €as.	677,26	668,90	688,33	-19		
Toimintakate €as.	282,83	207,83	189,63	18	202,02	202,02
asukasluku		5 372	5 300			
TULOSLASKELMA	TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 633 121	1 607 669	1 652 622	-44 953	1 652 622	1 652 622
Maksutuotot	108 040	93 450	82 450	11 000	82 450	82 450
Tuet ja avustukset	9 156	6 500	6 500	0	6 500	6 500
Muut tuotot	1 769 170	1 885 695	1 906 561	-20 866	1 906 561	1 906 561
Toimintatuotot yht	3 519 487	3 593 314	3 648 133	-54 819	3 648 133	3 648 133
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot	1 092 115	1 227 418	1 160 041	67 377	1 240 708	1 240 708
Henkilöstön korvaukset	-8 484	-16 100	-16 100	0	-16 100	-16 100
Eläkekulut	303 731	344 451	330 551	13 900	330 551	330 551
Muut sivukulut	38 832	50 266	50 363	-97	45 470	45 470
Henkilöstömenot yhteensä	1 426 194	1 606 035	1 524 855	81 180	1 600 629	1 600 629
Asiakaspalv.ostot	0	0	0	0		
Muiden palv.ostot	1 369 358	1 364 097	1 410 417	-46 320	1 409 667	1 409 667
Aineet ja tarvikkeet	1 181 425	1 187 075	1 180 003	7 072	1 192 440	1 192 440
Avustukset	138 245	165 000	150 000	15 000	165 000	165 000
Muut menot	359 907	387 573	387 883	-310	387 883	387 883
Toimintakulut yht	4 475 129	4 709 780	4 653 158	56 622	4 755 619	4 755 619
Toimintakate	955 642	1 116 466	1 005 025	111 441	1 107 486	1 107 486
Muutos-% edelliseen		16,8	-10,0			

POISTOT / TEKLA
TP-2018
1 527 317

KUNTAKONSERNI

**KUNTAKONSERNI / TYTÄRYHTIÖT
TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2020**

Tehtävän nimi:
VUOKRATALOT OY

Vastuhenkilö
Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sopivan asunnon järjestäminen kullekin asunnonhakijalle, tyhjien asuntojen määrän vähentäminen	Jätetyt asuntohakemukset/ toteutuneet vuokrasopimukset, tyhjien asuntojen määrä	Kaikki asunnonhakijat ovat saaneet asunnon. Käyttöaste: 30 tyhjää asuntoa 171 asunnosta	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asukasmäärän väheneminen kunnassa
- Työpaikkojen väheneminen kunnassa
- Väestön ikääntyminen (asunnoista iso osa sijaitsee liian kaukana vanhuksille)

Tehtävän nimi:
KIINTEISTÖ OY KANGASNIEMEN TEOLLISUUSTALO

Vastuhenkilö
Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen kunnan omistaman kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalon tehtävänä on teollisuus- ja liiketilojen omistus, hallinta, rakentaminen, myynti/vuokraus erityisesti kasvaville (toimiville) ja uusille, uutta henkilöstöä merkittävästi työllistävillä ja palkkaavilla yrityksillä. Teollisuustalo myös kannustaa yrityksiä laajentamaan liiketoimintaansa auttamalla ja tiedottamalla mm. ELY-investointiavustusten saamisessa. Teollisuustalo tekee yhteistyötä muiden kunnan alueen yritystiloja vuokraavien/myyvien yritysten kanssa. Lisäksi Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalo vastaa yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa kiinteistöyhtiön omistamien teollisuuskiinteistöjen teknisestä isännöinnistä.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kannattava toiminta	Positiivinen talous	Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tiloja vuokranneiden yritysten heikon taloustilanteen johdosta kasvavat vuokrasaamiset.

KUNTAKONSERNI**TYTÄRYHTIÖIDEN ESITYKSET TALOUSARVIOON 2020**

Suoritteet / eurot

Vuokratalot Oy

Suoritteet/tunnusluvut

TALOUS	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot €	959 512	893 000	-66 512	890 000,00	890 000,00
Toimintakulut €	634 483	640 000	0	630 000,00	630 000,00
Toimintakate	-325 029	-253 000	72 029		
Muutos-% edelliseen					
Poistot €	199 526	171 900	-27 626	163 000,00	158 000,00
Lainat €	4 549 889	4 308 402	-241 487	4 068 401,00	3 828 401,00
Lainan lyhennykset €/vuosi	300 000	300 000		300 000,00	300 000,00

Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo

Suoritteet/tunnusluvut

TALOUS	TA-2019	TAE-2020	Muutos TA19/20	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot €	23 000	23 000	0	23 000	23 000
Toimintakulut €	-10 000	-10 000	0	-10 000	-10 000
Toimintakate	-13 000	-13 000	0	-13 000	-13 000
Muutos-% edelliseen					
Poistot €	17 500	17 500	0	17 500	17 500
Lainat €	219 500	208 500	-11 000	197 500	186 500
Lainan lyhennykset €/vuosi	11 000	11 000	0	11 000	11 000

TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

Toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tuloslaskelmakaavassa tuotto- ja kululajeittain. Kunnantuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulo-rahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostuksen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoero, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuottojen ja kulujen muutokset käyvät ilmi käyttötalousosan lautakunta-kohtaisista taulukoista.

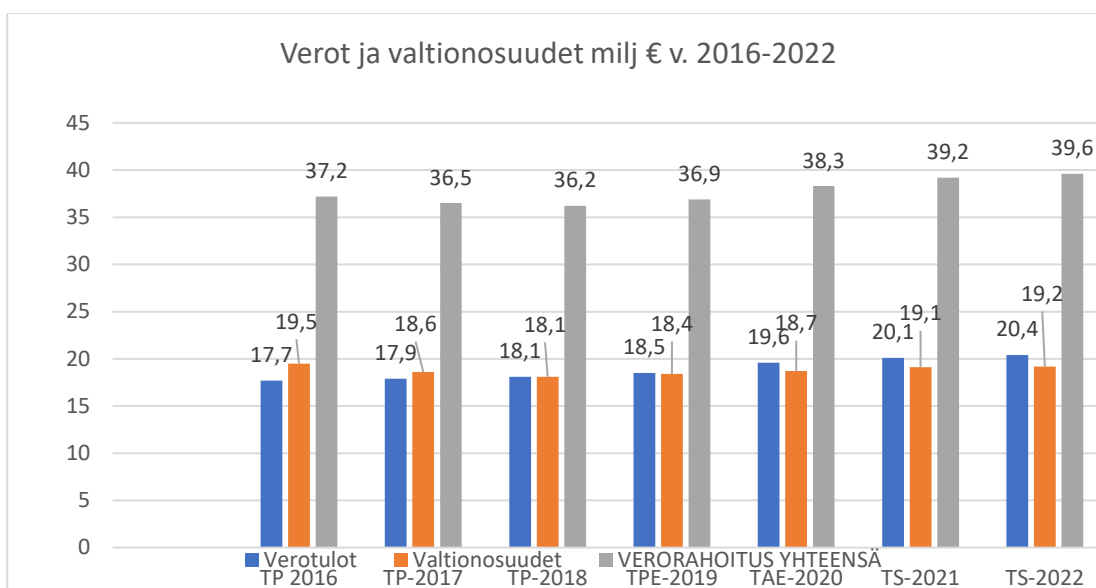
Verotulot

Talousselvityksen verotulot perustuvat Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon tietoihin sekä valtuuston päätökseen veroprosenteista vuodelle 2020. Verotuloja ennustetaan kertyvän talousselvitysvuonna n. 19,5 milj. €.

Valtionosuudet

Peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntö uudistui vuonna 2015. Valtionosuuden laskennallinen peruste muodostuu asukasmäärän lisäksi mm. ikärakenteen ja työttömien määrän perusteella. Valtionosuuksia ennakoidaan 18,7 milj. € vuodelle 2020.

Alla oleva kaavio kuvaa Kangasniemen kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kehitystä vuosina 2016-2018 ja arviot vuosille 2019-2022.

KANGASNIEMEN KUNTA		TULOSLASKELMA			(ulk+sis)	
						Muutos-%
VARSINAINEN TOIMINTA		TP-2018	TA-2019	TAE-2020	TA 20/19	
Toimintatuotot						
Myyntituotot		2 684 183	2 521 535	2 540 195		0,7
Maksutuotot		365 950	348 450	283 950		-18,5
Tuet ja avustukset		294 426	220 700	279 930		26,8
Muut tuotot		1 962 848	2 045 035	2 176 061		6,4
Toimintatuotot yhteensä	+	5 307 407	5 135 720	5 280 136		2,8
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot		5 975 289	6 244 860	6 257 979		0,2
Henkilöstökorvaukset		-54 219	-58 600	-85 607		46,1
Eläkekulut		1 702 632	1 831 916	1 737 912		-5,1
Muut henkilösivukulut		248 257	252 362	261 921		3,8
Henkilöstökulut yhteensä		7 871 959	8 270 538	8 172 205		-1,2
Asiakaspalvelujen ostot		24 351 654	23 438 027	25 563 995		9,1
Muiden palvelujen ostot		4 813 182	4 760 248	4 640 515		-2,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		1 451 148	1 451 918	1 448 703		-0,2
Avustukset		850 978	922 000	730 200		-20,8
Muut kulut		1 325 726	1 463 953	1 537 020		5,0
Toimintakulut yhteensä	-	40 664 647	40 306 684	42 092 638		4,4
Toimintakate	-	-35 357 240	-35 170 964	-36 812 502		4,7
Valtionosuudet yhteensä		18 115 804	18 130 000	18 722 412		3,3
Kunnallisvero		13 689 164	14 180 000	14 739 000		3,9
Kiinteistövero		1 806 578	1 856 000	2 029 000		9,3
Yhteisövero		2 567 514	2 814 000	2 716 000		-3,5
Verotulot yhteensä	+	18 063 256	18 850 000	19 484 000		3,4
Rahoitusosuudet yhteensä		36 179 060	36 980 000	38 206 412		3,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-	64 749	20 000	100 000		400,0
VUOSIKATE	+	886 569	1 829 036	1 493 910		-18,3
Suunnitelmanmukaiset poistot	-	-1 669 423	-1 820 000	-1 600 000		-12,1
Satunnaiset tuotot/kulut	-					
Tilikauden tulos	+	-782 854	9 036	-106 090		

TULOSLASKELMA 2020

ulkoiset

	TP-2018	TA-2019	TA-2020
Toimintatuotot	2 946 621	2 728 175	2 835 001
Toimintakulut			
Palkat	5 921 070	6 186 260	6 172 372
Sivukulut	1 950 888	2 084 278	1 999 833
As.palv.ostot Essotelta	23 780 802	22 880 000	25 000 000
As.palv.ostot muilta	570 852	558 027	563 995
Muiden palv.ostot	3 196 267	3 166 105	3 033 162
Aineet, tarvikkeet	1 391 734	1 451 918	1 448 703
Avustukset	850 978	922 000	730 200
Muut toimintakulut	641 270	650 551	699 238
Toimintakulut yht.	38 303 861	37 899 139	39 647 503
Toimintakate	-35 357 240	-35 170 964	-36 812 502
Valtionosuudet	18 115 804	18 130 000	18 722 412
Verotulot	18 063 256	18 850 000	19 484 000
Verorahoitus yhteensä	36 179 060	36 980 000	38 206 412
Korkokulut/tuotot	64 749	20 000	100 000
Poistot	1 669 423	1 820 000	1 600 000
Yli/alijäämä	-782 854	9 036	-106 090

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalousosan ja investointien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla tarkoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

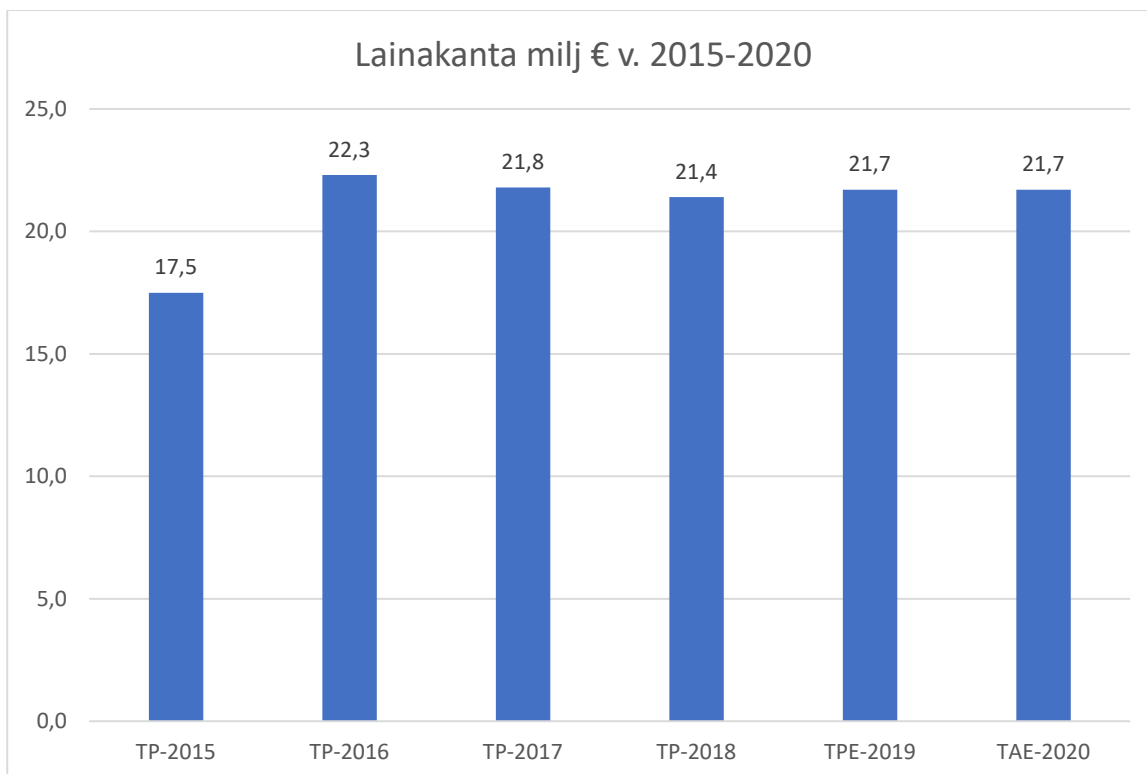
Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma.

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo-rahoituksen ja investointierät.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituslaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Lainakanta oli vuoden 2018 lopussa 21,3 milj. € eli 3 935 eur/asukas. Arvioitu kunnan lainakanta vuoden 2019 lopussa on n. 21,7 milj. € eli n. 4 020 eur/asukas. Talousarviossa 2020 on arvioitu lainakanta n. 21,7 milj. euroa, 4 094 eur/as.

Alla olevassa kaaviossa lainamäärä vuosina 2015-2018 ja ennuste 2019 ja 2020.

KANGASNIEMEN KUNTA		RAHOITUSLASKELMA			
Tulorahoitus		TP-2018	TA-2019	TAE-2020	Muutos-%
Vuosikate	+	886 569	1 829 036	1 493 910	-18,3
Satunnaiset erät	+/-				
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-3 704			
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-1 744 648	-2 499 400	-1 791 700	-28,3
Rahoitusosuudet invest.menoihin	+	90 000	260 000	200 000	
Pysyvien vast. hyödykk.luov.voitot	+	8 011			
Investoinnit netto		-1 646 637	-2 239 400	-1 591 700	-28,9
Toiminnan ja invest. rahavirta	+/-	-763 772	-410 364	-97 790	-76,2
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-	0			
Antolainasaamisten vähennykset	+	115 167			
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	1 900 000	1 600 000	-15,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 578 431	-1 500 000	-1 500 000	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	1 100 000			
Oman pääoman muutokset	+/-				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen muutokset	+/-	-35 400			
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	-6 795			
Pitkäaikaisten saamisten muutos					
Lyhytaikaisten saamisten muutos		637 893			
Korottomien velkojen muutos		597 961			
Rahoituksen rahavirta		830 395	400 000	100 000	
Rahavarojen muutos		66 623	-10 364	2 210	
Rahavarat 31.12.		822 991			
Rahavarat 1.1.		-756 368			
		66 623	0	0	
Lainakanta 31.12.		21 350 032	21 750 032	21 850 032	
€/asukas		3 935	4 049	4 123	
Antolainakanta 31.12		1 386 823	1 501 989	1 501 989	
€/asukas		256	280	283	
Nettolainakanta 31.12		19 963 209	20 248 043	20 348 043	
€/asukas		3 680	3 769	3 839	
Asukasmäärä 31.12.		5 425	5372	5300	

TALOUSSUUNNITELMA

KANGASNIEMEN KUNTA

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022 MUUTOS

TULOSLASKELMA

1000 Euroa

VARSINAINEN TOIMINTA		TP-2018	TA-2019	TAE-2020	TS-2021	TS-2022
Toimintatuotot						
Myyntituotot		2 684	2 522	2 540		
Maksutuotot		366	348	284		
Tuet ja avustukset		294	221	280		
Muut tuotot		1 963	2 045	2 176		
Toimintatuotot yhteensä	+	5 307	5 136	5 280		
Toimintakulut						
Palkat ja palkkiot		5 921	6 186	6 173		
Eläkekulut		1 703	1 832	1 737		
Muut henkilösivukulut		248	252	262		
Henkilöstökulut yhteensä		7 872	8 270	8 172		
Asiakaspalvelujen ostot		24 352	23 438	25 564		
Muiden palvelujen ostot		4 813	4 760	4 641		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		1 451	1 452	1 449		
Avustukset		851	922	730		
Muut kulut		1 326	1 465	1 537		
Toimintakulut yhteensä	-	40 665	40 307	42 093		
Toimintakate	-	-35 358	-35 171	-36 813	-37 416	-38 046
Valtionosuudet yhteensä	+	18 116	18 130	18 723	19 084	19 189
Verotulot yhteensä	+	18 063	18 850	19 484	20 072	20 432
Rahoitustuotot ja -kulut	+	65	20	100	100	100
VUOSIKATE	+	886	1 829	1 494	1 840	1 675
Suunnitelmanmukaiset poistot	-	-1 669	-1 820	-1 600	-1 600	-1 600
Satunnaiset tuotot/kulut	+					
Tilikauden tulos	+	-783	9	-106	240	75
Varausten lisäys-/ vähennys+						
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-	-783	9	-106	240	75
Kunnan taseen kertynyt tilikauden yli/alijäämä on tilinpäätöksen 2019 arvion ja muutostaloussuunnitelman jälkeen n. 4,7 milj euroa.						

KANGASNIEMEN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA

1000 euroa

		TP-2017	TA-2018	TAE-2020	TS 2021	TS 2022
Tulorahoitus						
Vuosikate	+	886	1 829	1 494	1 840	1 675
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-4				
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-1 744	-2 499	-1 792	-2 285	-1 702
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	90	260	200	290	200
Pysyvien vast.invest.luov.voitot	+	8				
Investoinnit netto		-1 646	-2 239	-1 592	-1 995	-1 502
Toiminnan ja invest.rahavirta	+/-	-764	-410	-98	-155	173
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-	0				
Antolainasaamisten vähennykset	+	115				
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	1 900	1 600	1 655	1 327
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 578	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	1 100				
Oman pääoman muutokset	+/-					
Muut maksuvalm.muutokset	+/-					
Toimeksiantojen muutokset		-35				
Vaihto-omaisuuden muutos		-7				
Pitkäaikaisten saamisten muutos						
Lyhytaikaisten saamisten muutos		638				
Korottomien velkojen muutos		598				
Rahoituksen rahavirta		831	400	100	155	-173
Rahavarojen muutos		67	-10	2	0	0
Kassavarat 31.12.		823				
Kassavarat 01.01		-756				
Kassavarojen muutos		67	0		0	0
Lainakanta 31.12.		21 350	21 750	21 850	22 005	21 832
€/asukas		3 935	4 049	4 123	4 152	4 119
Antolainakanta 31.12		1 387	1 502	1 502	1 502	1 502
€/asukas		256	280	283	283	283
Nettolainakanta 31.12		19 963	20 248	20 348	20 503	20 330
€/asukas		3 680	3 769	3 839	3 868	3 836
Asukasmäärä 31.12.		5 425	5 372	5 300	5 300	5 300

INVESTOINNIT

INVESTOINTIOHJELMA 2020 - 2022						
Inv: uusinvestointi (U), laajennusinvestointi (L), korvausinvestointi (K)						
Palv: palvelutuotannon määrän lisäys (PM), palvelukyvyn parantaminen (PP), tuotannon tehostaminen (TT), ylläpito (Y)						
KIINTEÄ OMAISUUS	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Kiinteän omaisuuden osto	200 000	200 000	200 000	-	-	
Kiinteän omaisuuden myynti	200 000	200 000	200 000	-	-	
Kiinteä omaisuus yhteensä	0	0	0			
TALONRAKENNUS	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Koittilan koulu						
- Sadevesi- ja pihasaneeraus	15 000			K	Y	
Beckerin koulu						
- Vesikatteen saneeraus		35 000		K	Y	
- Sisäänkäynti saneeraus	15 000			K	Y	
- Valaistuksen saneeraus		20 000	25 000	K	PP	
- Pimennysverhot	8 500			U	PP	
95- osan saneeraus	15 000	25 000		K	PP	
Kalliolan koulu						
- Julkisivu- ja sadevesisaneeraus		150 000		K	Y	
- PTS mukaiset saneeraukset	15 000	100 000	100 000	K	Y	
Lukio						
- Salaoja/sadevesi saneeraus		70 000		K	Y	
- Aluerakenteiden saneeraus	150 000			U	PP	Osallistava budjetointi
- Lukituksen saneeraus	30 000			K	PP	
- Valaistuksen saneeraus		25 000		K	Y	
Terveyskeskus						
- Putkisaneeraus	50 000			K	Y	
Ympäristöterveyshuolto						
- Salaoja- ja sadevesisaneeraus		100 000		K	Y	
- IV-kone saneeraus		50 000		K	Y	
Yritystilojen kunnostus	17 000	17 000	17 000	K	PP	
Päiväkoti						
- Sadevesisaneeraus		70 000		K	Y	
- Pihakatos	15 000			U	PP	
- IV-koneen saneeraus	60 000			K	Y	
Otto Mannisen koulu						
- Ilmalämpöpumput		10 000		U	PP	
- jätevesijärjestelmän saneeraus		10 000		K	Y	
- Julkisivusaneeraus			25 000	K	Y	
Tehomet 2- halli						
- Vesikatteen saneeraus	350 000					
Varikon turvallisuuslaitteet			10 000	U	PP	
Kiinteistöjen peruskorjaus, erikseen nimetyt kohteet	10 000	10 000	10 000	K	PP/TT	
Talonrakennus yhteensä	750 500	692 000	187 000			
Valtionosuudet + investointituki						
TALONRAKENNUS NETTO	750 500	692 000	187 000			
LIIKUNTA-ALUEET	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Jäähallin vesikatesaneeraus	15 000	300 000		K	Y	
Jäähallin kylmälaitteet			20 000	K	Y	
Jäähallin rakennesaneeraus	10 000			K	Y	
Pururadan saneeraus, lumetusjärjestelmä		90 000		K	Y	
Tenniskentän/ulkokaukalon saneeraus		10 000		K	Y	
Huoltorakennus						
- rakennuksen peruskorjaus tai uusi (ehdollinen)		8 000	300 000	K	PP	haetaan valtionavustusta
Tekonurmi (kumirouhe)			500 000	U	PM	
Liikunta-alueet yhteensä	25 000	408 000	820 000			
Valtionosuudet + investointituki		90 000				
LIIKUNTA-ALUEET NETTO	25 000	318 000	820 000			
KAAVATIET	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Päällystyssaneeraukset	80 000	50 000	50 000	K	PP	
Sepäntien saneeraus			150 000	K	Y	?
Kankaistentien saneeraus		190 000		K	PP	?
Surolankuja		50 000		K	PP	
Kiviniementien ajoradan päällystys			15 000	U	PP	
Katuvalaistus						
- Kiviniementien valaistus			20 000	U	PM	
- Hallitien valaistus	20 000			U	PM	
- Teollisuus tien valaistus		75 000		U	PM	
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas						
- Takojantie	50 000			U	PM	
Liikenneturvallisuuskohteet	10 000	20 000	20 000	U	PP	
Lastutie		100 000		K	PP	Varaus
Kaavatiet yhteensä	160 000	485 000	255 000			
Valtionosuudet + investointituki						
KAAVATIET NETTO	160 000	485 000	255 000			
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Torin kehittäminen		10 000		U	PP	varaus
Kiviniemen leirintäalueen kehittäminen	100 000	100 000		K	PP	varaus
Puulaan virtaavat vedet- hanke	40 000			U	PP	
Tonttien tasaus	40 000	40 000	40 000	U	PP	varaus
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	180 000	150 000	40 000			
Valtionosuudet + investointituki						
PUISTOT JA YLEISET ALUEET NETTO	180 000	150 000	40 000			

IRTAIMISTO	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Kameravalvonnat	30 000	30 000	30 000	U/K	PP	
Lukion irtaimisto	35 000			K	Y	
Yhdistelmäkoneet	10 000			K	Y	
Pesulaite Wille	14 000			U	PP	
Urheilukeskus mönkijä	15 000			U	PP	
Latukone		120000		K	Y	
hyppypatjojen suojat	8 000			U	Y	
Kalustehankinnat yhteensä	112 000	150 000	30 000			
Valtionosuudet + investointituki	0					
KALUSTEHANKINNAT YHTEENSÄ	112 000	150 000	30 000			
ICT-HANKINNAT	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Verkkopalvelut	10 000	10 000	10 000			
Viestintä	10 000	10 000	10 000			
Järjestelmät	20 000	10 000	10 000			
Infra	74 200	70 000	40 000			
ICT-hankinnat yhteensä	114 200	100 000	70 000			
Valtionosuudet + investointituki						
ICT-HANKINNAT YHTEENSÄ	114 200	100 000	70 000			
Irtaimistohankinnat yhteensä	226 200	250 000	100 000			
Valtionosuus	0	0	0			
Irtaimistohankinnat netto	226 200	250 000	100 000			
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 541 700	2 185 000	1 602 000			
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	200 000	290 000	200 000			
INVESTOINNIT NETTO	1 341 700	1 895 000	1 402 000			
Epävarmat kohteet, määräraha haetaan erikseen	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Sepäntien loppuosa	80 000					mikäli alue rakentuu
Sepäntien loppuosan vesihuolto	30 000					mikäli alue rakentuu
Yhteensä	110 000	0	0			
13.11.2019						
VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Linjaverkostojen saneeraus	100 000	100 000	100 000	K	Y	
Puhdistamon saneeraus						
- välppä	100 000			K	Y	
- hajukaasujen poisto	40 000			U	PP	
Teollisuusalueen laajentaminen lapaskangas						
- Takojantien vesihuolto	10 000			U	PM	
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	250 000	100 000	100 000			
Valtionosuudet						
VESI- JA VIEMÄRILAITOS NETTO	250 000	100 000	100 000			
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA-2020	TS-2021	TS-2022	Inv	Palv	Huom!
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	200 000	290 000	200 000			
INVESTOINNIT NETTO	1 591 700	1 995 000	1 502 000			
13.11.2019						

	AVUSTUKSET MUUTOSTALOUSARVIO 2020					muutos
001202	HALLINTOPALVELUT	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TA19/20
4730	KH avustukset / Vauvaraha	6 163	7 000	4 800	6 000	-1 000
4740	KH avustukset / yritykset	3 223	4 000	2 885	4 000	
		9 375	11 000	7 685	10 000	-1 000
	MAA- JA METSÄTILAT					
4740	avustukset yhteisöille/yritykset	606	2 500	9	2 500	
	ELINKEINOPALVELUT					
4730	Lomitustuki	7 681	14 000	5 811	10 000	-4 000
4740	Yritystuet	6 653	15 000	4 764	12 500	-2 500
4741	Kyläavustukset (4H-avustus siirretty SivLaan)	14 033	20 000	13 892	8 000	-12 000
		28 367	49 000	24 467	30 500	-18 500
	TYÖLLISTÄMISPALVELUT					
4740	passiivisen työmarkkinatuen kustannukset	245 195	250 000	283 953	230 000	-20 000
4741	Myrskylyhty*	60 426	65 000	61 750	0	-65 000
4741	Työttömät ry*	74 397	79 200	77 270	50 000	-29 200
4730/4740	Nuorten kesätyöllistäminen (sis. työll.palkkoihin)	9 688	15 000	14 296	15 000	
		389 706	409 200	437 269	295 000	-114 200
	KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	428 054	471 700	469 429	338 000	-133 700
	SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	muutos
4741	Avustukset yhdistyksille (lisänä 4H elinkeinosta)	53 070	60 500	60 496	62 500	2 000
4741	Liikuntatoimi/Tehomet-areena avustukset	5 000	5 000	5 000	5 000	
4741	Ottis-kerho	1 485	0		0	
4700	Lasten kotihoidon tuki	208 494	220 000	180 117	180 000	-40 000
4705	Yksityisen hoidon tuki	13 545	10 000	11 872	13 000	3 000
4725	Vammaisille annetut avustukset	300	1 800	0	0	-1 800
4711	Kuntouttavan työtoiminnan toim.raha	2 785	3 000	2 755	3 000	
		284 679	300 300	260 240	263 500	-36 800
	SIVLA YHTEENSÄ	284 679	300 300	260 240	263 500	-36 800
	TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	muutos
4740	Yksityistieavustukset/kunnossapito	137 847	135 000	127 539	120 000	-15 000
4741	Yksityistieavustukset/perusparannukset	398	30 000	37 500	30 000	0
		138 245	165 000	165 039	150 000	-15 000
	TEKLA YHTEENSÄ	138 245	165 000	165 039	150 000	
	AVUSTUKSET YHTEENSÄ	850 978	937 000	894 708	751 500	-185 500
	*Myrskylyhty ry:n ja Työttömät ry:n avuksista kunta hakee 5 % laskennallisen ALV-palautuksen.					

